

Bijlage 5

Vervolgnote Herijking Wmo

Sociale Dienst Drechtsteden
Versie 20 april 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
Juridische context.....	4
Context.....	5
Belangrijke overwegingen voorafgaand aan de herijking.....	6
Leeswijzer.....	6
2. Randvoorwaarde succesvolle uitvoering Wmo.....	6
3. Toelichting op de (concept)verordening.....	7
3.1 Algemene bepalingen.....	7
3.2 Toegang.....	7
Algemene voorzieningen.....	7
Maatwerkvoorzieningen.....	8
3.3 Algemene voorzieningen.....	11
3.4 Maatwerkvoorzieningen.....	11
Algemene bepalingen.....	11
Individuele begeleiding.....	12
Dagbesteding.....	14
Hulp bij het huishouden.....	16
Logeeropvang of kortdurend verblijf (respijtzorg).....	17
Woonvoorzieningen.....	18
Vervoer.....	19
Het Persoonsgebonden budget.....	21
Persoonsgebonden budget – soorten.....	21
Persoonsgebonden budget – criteria.....	21
Persoonsgebonden budget – hoogte.....	22
Persoonsgebonden budget – besteding.....	30
3.5 Bijdragen.....	31
Algemene voorzieningen.....	32
Maatwerkvoorzieningen.....	32
3.6 Toezicht en Handhaving.....	33
3.7 Beëindiging, herziening, intrekking en terugvordering.....	34
3.8 Kwaliteit.....	34
3.9 Klachtenafhandeling en medezeggenschap.....	34
3.10 Waardering van mantelzorgers.....	34
3.11 Cliënt- en burgerparticipatie.....	35
3.12 Slotbepalingen.....	35
4. Financiële paragraaf.....	36

1. Inleiding

De Vervolgotitie Herijking Wmo is een vervolg op de Startnotitie die u eerder hebt ontvangen. Naar aanleiding van de Startnotitie zijn raadssessies georganiseerd om u te informeren over de ontwikkelingen die raken aan de invulling van de maatschappelijke ondersteuning in onze regio en uw gemeente. In deze fase leggen we een conceptverordening aan u voor. In deze Vervolgotitie onderbouwen we de keuzes die in de conceptverordening zijn gemaakt. Dit advies is de uitkomst van een proces van ambtelijke co-creatie tussen gemeenten en SDD en is gebaseerd op de *rode draden* die in de raadssessies naar voren zijn gekomen. Deze Vervolgotitie dient als input voor oordeelsvormende en besluitvormende sessies in de gemeenteraden.

De opbouw van de notitie volgt de opbouw van de conceptverordening, zodat de stukken corresponderen en de keuzes in de verordening een duidelijke onderbouwing kennen vanuit de vervolgotitie.

Juridische context

Vanaf 1 januari 2022 hebben we te maken met de nieuwe gemeenschappelijke regeling, de GR Sociaal. Daarmee is de vaststelling van het kaderstellend beleid (beleidsplan en Verordening) niet langer de bevoegdheid van de gezamenlijke Drechtraad, maar van elke afzonderlijke gemeenteraad. De bevoegdheid voor uitvoering van dit beleid is, voor de maatwerkvoorzieningen Wmo, in zijn geheel gedelegeerd aan de GR Sociaal. Dat betekent dat de besluitvorming met betrekking tot de inkoop en contractering, en de individuele besluiten op cliëntniveau volledig zijn overgedragen aan de GR Sociaal.

Pijlers:

Normaliseren

'Normaliseren', ofwel 'niet problematiseren van het gewone leven'. Dit betekent dat er niet per definitie vanuit een zorgbril wordt gekeken naar problematiek. Professionele ondersteuning is niet per definitie de oplossing voor een probleem. Voor lichtere ondersteuningsvragen kan inzet van reguliere activiteiten voldoende zijn. Inwoners die zwaardere vormen van ondersteuning nodig hebben, krijgen een passend aanbod. Daarbij wordt aan de voorkant vastgesteld "*wanneer is goed, goed genoeg*". Als de doelen behaald zijn, wordt de ondersteuning afgebouwd. Bovendien wordt al vroegtijdig door de professionele ondersteuner gezocht naar mogelijkheden om het informele netwerk te versterken of op te bouwen. Zo wordt de sociale samenhang in de samenleving versterkt.

Preventie

We onderscheiden verschillende vormen van preventie, maar overkoepelend is preventie altijd gericht op het voorkomen van (onnodige) zorg. Dat kan enerzijds door het versterken van sociale structuren en aandacht voor gezondheid (hier raakt de Wmo aan het terrein van publieke gezondheid) en anderzijds door het inzetten van lichte ondersteuning om zwaardere ondersteuning te voorkomen en uit te stellen.

Wmo naar de voorkant

Waar mogelijk wordt onderzocht of ondersteuning vanuit het lokale voorveld geboden kan worden, in plaats van of in aanvulling op de maatwerkvoorziening. Met het voorveld of voorliggend veld wordt bedoeld: het totaal aan algemene en algemeen gebruikelijke voorzieningen dat beschikbaar is in een wijk of gemeente en waarvan zonder indicatiestelling gebruik kan worden gemaakt. Door samenwerking tussen het sociaal team, sociale dienst, maar ook met maatschappelijke partners, kan eerder worden afgeschaald en is er beter zicht op een integraal ondersteuningsaanbod.

Focus op zelfredzaamheid en participatie

Het voorgestelde kaderbeleid moet gelezen worden vanuit de centrale doelstelling van de Wmo, namelijk het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van inwoners van uw gemeenten. De ondersteuning die vanuit de Wmo wordt geboden, moet altijd bijdragen aan deze doelstelling. Waar mogelijk wordt samengewerkt met de andere onderdelen van het sociaal domein, bijvoorbeeld door de route naar (vrijwilligers)werk te verkennen en zo de participatiegraad te vergroten.

Context

In de herijking hebben de meeste gemeenten besloten de gemeentelijke visies en beleidsplannen en de Regionale visie sociaal domein in stand te houden¹. Deze documenten zijn in veel gemeenten recent vastgesteld. De verordening is, als technisch wetgevend document, een uitwerking van de richting die in de beleidsplannen wordt gegeven. Vanuit de beleidsplannen en regionale visie hebben we hierboven vier pijlers benoemd waarop de verordening is gebaseerd.

Naast de gemeentelijke beleidsplannen en regionale visie staat de verordening in de context van de landelijke ontwikkelingen in het zorglandschap. Deze zijn van invloed op de uiteindelijke uitvoering en het gebruik van Wmo-voorzieningen. We schetsen een aantal belangrijke maatschappelijke kwesties.

In de eerste plaats signaleren we een autonome groei van de vraag naar ondersteuning. Dit wordt veroorzaakt door de dubbele vergrijzing² waar we de komende jaren mee te maken hebben. In combinatie met de beweging 'langer thuis wonen' zorgt dit voor een autonome groei van het aantal inwoners met een ondersteuningsvraag. Daarnaast is er landelijk een toename van het aantal inwoners met psychische klachten³, waardoor er een toenemende vraag naar begeleiding en ondersteuning is.

In de tweede plaats zien we, naast de maatschappelijke ontwikkelingen in de vraag naar ondersteuning, ook verschillende uitdagingen in het ondersteuningsaanbod. Met name de krapte op de arbeidsmarkt, maar ook de schaarste aan grondstoffen stelt ons de komende jaren voor een uitdaging. Deze krapte is zichtbaar in alle sectoren van de samenleving en dus ook in de vervoerssector, de zorgsector en de technische sector. Deze krapte heeft ook op dit moment al invloed op de beschikbaarheid van onder andere het collectief vervoer, de huishoudelijke ondersteuning en de hulpmiddelen en woningaanpassingen.

In de derde plaats zien we een uitdaging op het financiële vlak. De kosten voor het sociaal domein stijgen. Dit hangt enerzijds samen met de groeiende vraag naar ondersteuning. De recente stijging wordt echter vooral veroorzaakt door een forse stijging van de tarieven voor ondersteuning en prijzen van hulpmiddelen, wat weer een logisch gevolg is van recente cao-ontwikkelingen en de schaarste aan bepaalde grondstoffen. Naast de stijgende kosten, zien we ook een toename van de Rijksbudgetten voor de uitvoering van het sociaal domein. Of deze budgetten gelijke tred houden met de stijging van de kosten zal de komende jaren een terugkerend onderwerp van gesprek zijn tussen gemeenten en het Rijk.

Als laatste is de plaats van de Wmo 2015 in het sociaal domein belangrijk. De Wmo maakt zowel onderdeel uit van het sociaal domein als van het Nederlandse zorglandschap. Daardoor zijn er raakvlakken met de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). De Wmo en de zorgverzekeringswet raken elkaar onder andere op het terrein van persoonlijke verzorging. Als de verzorging wordt overgenomen, wordt dit geleverd vanuit de zorgverzekeringswet, als er alleen gecoacht en gestimuleerd wordt, is de bekostiging vanuit de Wmo geregeld. De Wmo en de Wlz raken elkaar onder andere op de begeleiding en dagbesteding. Als er sprake is van levenslange (blijvende) noodzaak tot ondersteuning, waarbij 24 uur per dag zorg in nabijheid of toezicht nodig is, bestaat een aanspraak op de Wlz. Als deze grond ontbreekt, zal de ondersteuning meestal vanuit de Wmo worden gefinancierd.

In deze context van maatschappelijke uitdagingen hebben we de verordening vormgegeven. De wet geeft gemeenten de opdracht om te zorgen voor een sterke sociale samenhang in de gemeente en zoveel mogelijk te voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op maatschappelijke ondersteuning. Anderzijds is de opdracht om, voor inwoners die dat nodig hebben, te zorgen dat de

¹ Enkele gemeenten hebben besloten ook hun beleidsplan (integraal) te herijken. Zij passen deze tekst aan voor hun gemeentelijke besluitvormingsroute.

² Het aantal ouderen in de samenleving stijgt de komende jaren, zoals verhoudingsgewijs als in absolute aantallen. En bovendien worden de ouderen steeds ouder. Deze beide factoren zorgen voor een *dubbele vergrijzing*.

³ Dit wordt periodiek onderzocht door het Trimbos instituut. Zij rapporteren over cijfers en [trends](#) voor onder andere de ggz-zorg.

maatschappelijke ondersteuning beschikbaar is in de vorm van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. In het licht van de toenemende ondersteuningsbehoefte is investeren in een sterke sociale samenhang en een draagkrachtig voorveld essentieel. Een deel van de ondersteuningsvragen kan hiermee worden opgevangen, wat bijdraagt aan het dempen van de groeiende vraag naar duurdere maatwerkoplossingen. Voor de inwoners die net even wat meer ondersteuning nodig hebben, moet echter een toegankelijke maatwerkvoorziening beschikbaar zijn. Belangrijk om op te merken dat investeren in het voorveld de autonome groei mogelijk zal dempen, maar met de toenemende vergrijzing is de verwachting dat de aantallen niet zullen afnemen.

Belangrijke overwegingen voorafgaand aan de herijking

- a. Door de GR Sociaal is de relatie tussen regio en gemeente veranderd. Het primaat voor besluitvorming op het kaderbeleid is met ingang van 1 januari 2022 weer bij de gemeente gepositioneerd. De gemeente heeft meer mogelijkheden om het beleid lokaal in te kleuren, met de kanttekening dat voor de regionaal uitgevoerde taken gestreefd wordt naar zoveel mogelijk eenduidigheid.
- b. We differentiëren zoveel mogelijk in algemene voorzieningen om de lokale inkleuring aan de Wmo gestalte te geven. In deze lokale structuren kan de gemeente het verschil maken voor zijn inwoners en aansluiten bij de ondersteuningsbehoefte in de eigen omgeving.
- c. De huidige Verordening algemene voorzieningen en Verordening maatwerkvoorzieningen zijn twee losse documenten. Het samenvoegen van beide verordeningen is helpend om tot integraal maatwerk voor de cliënt te komen.
- d. Een mogelijke kostenbeheersing in de Wmo zien we vooral door het, waar nodig, op orde brengen dan wel versterken van preventie, het aanbod aan algemene voorzieningen en inzet van vrijwilligers. Als normaliseren niet mogelijk is, dan kan het bieden van lichte ondersteuning via de algemene voorzieningen leiden tot voorkoming, afschaling of uitstel van maatwerkvoorzieningen. Uitgangspunt van de Wmo is "zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig".

Leeswijzer

Om de verordening leesbaarder te maken is ervoor gekozen te werken met een hoofdstuk- en paragraafindeling. Hierbij worden de verschillende onderdelen in hoofdstukken uitgewerkt en waar nodig zal een onderscheid worden gemaakt in paragrafen van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. In deze vervolgnote worden de keuzes voor de verschillende onderdelen verder toegelicht.

2. Randvoorwaarde succesvolle uitvoering Wmo

Met het integreren van de verordeningen willen we de integrale afweging van ondersteuningsvragen bevorderen. Echter, met alleen het integreren van het kaderbeleid zijn we er niet. Het is belangrijk om de medewerkers die in contact staan met de inwoners te faciliteren om hun werk in verbinding te doen. Medewerkers van de sociale dienst werken daarom een deel van de week vanuit de sociale wijkteams, zodat de afstemming op casusniveau mogelijk en vanzelfsprekend wordt. Met de vaststelling van dit document doen ze dat ook vanuit hetzelfde, gezamenlijke beleidskader.

Vanuit het principe "*no-wrong-door*" wordt de inwoner met één of meerdere ondersteuningsvragen vanuit een breed perspectief bekeken en een eventuele oplossing integraal en in samenhang aangeboden. Daarbij gaat integraal kijken breder dan alleen de Wmo, dit beslaat alle levensdomeinen en mogelijkheden binnen het sociaal domein en waar mogelijk het brede zorglandschap.

Naast het bevorderen van verbinding in de dagelijkse uitvoering, is het belangrijk om de 'Wmo-naar-de-voorkant' beweging te concretiseren en te monitoren. Een aantal concrete voorzieningen waarbij

het voorveld een belangrijke rol kan spelen in lichte vormen van ondersteuning zijn individuele begeleiding, dagbesteding en (onderdelen van) huishoudelijke ondersteuning. Dit komt verder terug in hoofdstuk 3 van deze notitie.

3. Toelichting op de (concept)verordening

Bijgevoegde conceptverordening is opgesteld op basis van ambtelijke consultatierondes bij gemeenten, de verkennende sessies in de gemeenteraden en signalen vanuit de uitvoeringspraktijk van de sociale dienst. In deze vervolgnotitie zullen we de verschillende hoofdstukken met de keuzes en de consequenties toelichten en aangeven wat mogelijke alternatieve keuzes zijn.

In dit scenario ligt de nadruk op het borgen van een sluitend ondersteuningsaanbod van lokale en regionale voorzieningen. Daarbij geldt het uitgangspunt: "Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig".

Voorbeelden van algemene voorzieningen

- Onafhankelijke cliëntondersteuning
- Was- en strijkservice
- Thuisbegeleiding
- Waakvlam begeleiding
- Inloopdagbesteding
- ANWB-automaatje
- Maaltijdvoorziening

3.1 Algemene bepalingen

In dit hoofdstuk van de Verordening worden de begripsbepalingen, de doelgroep en de reikwijdte van de Verordening geregeld.

De doelgroep van de verordening zijn de inwoners in de gemeente met een ondersteuningsvraag en mantelzorgers die mantelzorg verlenen aan een inwoner van de gemeente.

Om de integrale benadering van multiprobleemvraagstukken sterker te borgen is in artikel 1.2 opgenomen dat het college zorgdraagt voor een goede afstemming tussen de verschillende wetten in het sociaal domein die door de gemeente worden uitgevoerd. Deze aansluiting tussen de verschillende wetten geldt altijd, ongeacht het loket waar de inwoner zich meldt. Het sociale team⁴ heeft een belangrijke rol in de signalering van multiproblematiek en de domeinoverstijgende ondersteuningsvragen. In de praktijk wordt in toenemende mate de aansluiting in tussen de sociale wijkteams en de medewerkers van de sociale dienst gezocht om zo gezamenlijk tot een integraal ondersteunings-aanbod te komen. Met dit artikel geeft de gemeenteraad expliciet opdracht aan het college om hiervoor zorg te dragen. Naast de aansluiting tussen de gemeentelijke wetten van het sociaal domein wordt in de uitvoeringspraktijk ook de afstemming gezocht met de instanties die

Toegevoegd artikel 1.2 lid 3

3. Wanneer de cliënt te maken heeft met meervoudige domeinoverstijgende problematiek op het terrein van de Wet, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening draagt het college zorg voor een goede afstemming van de ondersteuning.

uitvoering geven aan de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg. Deze zijn niet in de verordening opgenomen, omdat de uitvoering van deze wetten buiten de bevoegdheid van de gemeente valt.

3.2 Toegang

Algemene voorzieningen

Algemene voorzieningen zijn in beginsel vrij toegankelijk. De gemeente doet daarvoor geen uitgebreid onderzoek. Het is wel mogelijk om voor sommige voorzieningen een specifieke doelgroep te

⁴ De gemeenten hanteren hun eigen term voor het sociaal (wijk)team. Na vaststelling van de vervolgnotitie door het AB, passen gemeenten deze termen nog aan naar hun lokale context.

benoemen en door middel van een lichte toets te beoordelen of de inwoner behoort tot de doelgroep van de voorziening.

In de huidige verordening staat niets beschreven over de toegang tot de algemene voorzieningen. In de nieuwe verordening nemen we op dat inwoners zich voor een algemene voorziening direct kunnen melden bij de aanbieder⁵ van de ondersteuning. Hiermee wordt het verschil tussen de algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen duidelijk verwoord in de verordening.

Om een goed zicht te houden op de brede ondersteuningsvraag van de inwoner is het belangrijk om een goede samenwerking te organiseren tussen de wijkteams aan de ene kant en de aanbieders van algemene voorzieningen aan de andere kant. Het streven is om inwoners zoveel mogelijk via een verwijzer in beeld te laten komen bij de algemene voorzieningen (bijvoorbeeld via buurtwerk, wijkteam). Tegelijk moeten algemene voorzieningen laagdrempelig toegankelijk zijn en blijven. Daarom is de toegang via een verwijzer niet als verplichting opgenomen in de verordening. Van de aanbieder van de algemene voorziening verwachten we wel dat, als de voorziening geen passende plek blijkt voor de cliënt, hij passend doorverwijst. Dit wordt niet geregeld in de verordening, maar in subsidieafspraken tussen gemeenten en aanbieders van algemene voorzieningen. Bovendien kan de aanbieder, als hij het gevoel heeft dat er meer aan de hand is (na toestemming van de inwoner) altijd een signaal afgeven aan het sociaal team en warm doorverwijzen.

Pieter (26) meldt zich bij het sociaal team. Hij is succesvol behandeld voor zijn alcohol- en gameverslaving. Hij heeft, nu hij weer in zijn eigen woning woont, moeite zijn woonsituatie op orde te houden en hij krijgt zijn inkomensvoorzieningen niet rond. Hij heeft een inkomensvoorziening op minimumloon. Sociaal raadslieden helpen hem met hem naar de toeslagen en aanvullende inkomensvoorzieningen. Daarnaast wordt er contact met de sociale dienst gemaakt voor een (tijdelijke) ondersteuning voor het organiseren van zijn weekritme.

Maatwerkvoorzieningen

rechtstreeks toegankelijk zonder of op basis van een beperkte

wensen te doen op een algemene voorziening kunnen zich rechtstreeks aan deze voorziening.

Het proces voor de toegang tot maatwerkvoorzieningen is in de wet vastgelegd en geregeld. Dit

proces wordt in de Verordening verder uitgewerkt. Het proces maatwerkvoorziening vindt u in *figuur 1*. De algemene bepalingen voor de toegang en meldingsproces van de maatwerkvoorzieningen staan beschreven in hoofdstuk 2 van de verordening. In hoofdstuk 4 zijn enkele aanvullende bepalingen voor specifieke voorzieningen uitgewerkt.

Melding

De inwoner doet een melding dat hij een ondersteuningsvraag heeft. Iemand anders kan ook een melding doen namens de inwoner. Dit kan een familielid zijn, maar bijvoorbeeld ook een medewerker van het wijkteam, een zorgprofessional of een vrijwilliger. Deze melding wordt

⁵ Voorwaarde is dat het college zich via een overeenkomst, subsidie of anderszins verbonden heeft aan de aanbieder. Voorzieningen waaraan het college zich niet verbonden heeft, vallen buiten de bepalingen voor algemene voorzieningen in de verordening.

gedaan bij de sociale dienst. Deze melding is 'vormvrij' en kan dus op verschillende manieren gedaan worden. In de verordening is geregeld op welke manieren.

Onderzoek

Dan volgt het onderzoek zoals beschreven in artikel 2.3.2 van de wet. Het toegangsproces van de Wmo is opgeknipt in twee onderdelen: de onderzoeksfase (6 weken) en de aanvraagfase (2 weken).

In de onderzoeksfase is het uitgangspunt dat een breed onderzoek wordt gedaan. In dit onderzoek wordt gekeken naar de ondersteuningsbehoefte en eventuele mogelijke oplossingen. In dit onderzoek kunnen ook bevindingen van wijkteammedewerkers en zorgprofessionals worden betrokken. Dit vergroot de integraliteit van de ondersteuning en de snelheid van het onderzoeksproces.

Figuur 1 aanvraagproces maatwerkvoorziening

In artikel 2.4 lid 3 van de verordening wordt een uitzonderingssituatie toegevoegd, namelijk als de inwoner en de ondersteuningsvraag voldoende bekend zijn bij de Wmo kan het brede onderzoek worden overgeslagen en kan de melding worden beschouwd als aanvraag. Deze bepaling is een wijziging ten opzichte van de huidige verordening met de bedoeling het meldingsproces niet onnodig belastend te maken voor de cliënt en de eventuele mantelzorger. Het overslaan van deze stap kan alleen in overleg met de cliënt worden gedaan.

Vanuit de pijler van normaliseren en het uitgangspunt 'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig' wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden van de inwoner en diens netwerk. Als dit niet toereikend is, wordt onderzocht of cliënt een beroep kan doen op eventuele (voorliggende) algemene of algemeen gebruikelijke voorzieningen. Daarnaast wordt onderzocht welke ondersteuning geboden kan worden vanuit voorliggende voorzieningen in de Zorgverzekeringswet, de Jeugdwet of de Wet langdurige zorg. Tenslotte wordt bepaald of ondersteuning nodig blijft vanuit een maatwerkvoorziening.

In deze onderzoeksfase, als het gaat om een lichte ondersteuningsbehoefte of dienstverlening (individuele begeleiding, dagbesteding, huishoudelijke ondersteuning en/of logeeropvang) neemt de consulent contact op met het sociaal team voor de verkenning van (deel)mogelijkheden in het voorliggend veld. Dit is opgenomen als extra bepaling voor deze voorzieningen in hoofdstuk 4 van de Verordening. In het algemeen kunnen de zogenoemde dragende samenleving en voorzieningen van de sociale basis worden gezien als voorliggende oplossing voordat een maatwerkvoorziening wordt ingezet.

Onderzoeksverslag

Na de onderzoeksfase maakt de Wmo-consulent het onderzoeksverslag en stuurt dit naar de cliënt. De cliënt kan hierbij nog opmerkingen plaatsen of aanvullingen doen. Het verslag wordt dan mét eventuele opmerkingen en aanvullingen nogmaals met de inwoner gedeeld. Door middel van een ondertekend onderzoeksverslag kan de inwoner een aanvraag doen voor een maatwerkvoorziening.

Voor sommige maatwerkvoorzieningen is een ondersteuningsplan van toepassing. Dit geldt voor huishoudelijke ondersteuning, individuele begeleiding en voor sommige vormen van dagbesteding. Als een ondersteuningsplan nodig is, wordt dit al toegevoegd bij de aanvraag. Op de aanvraag wordt een besluit genomen. Hierin worden de bevindingen uit de onderzoeksfase meegenomen.

Aanvraag

Voor de aanvraag van een persoonsgebonden budget moet door cliënt een budgetplan en een recente VOG van de directe hulpverlener, of in geval van een hulpmiddel een offerte, worden bijgevoegd. Dit stelt de consulent in de gelegenheid om gedurende het proces de budgetvaardigheid van cliënt te onderzoeken en zorgt voor een duidelijk en cliëntgericht aanvraagproces met een snelle doorlooptijd.

Marina (41) meldt zich bij de Wmo-afdeling van de sociale dienst. Haar huis is een rommelig huis en ze krijgt het niet op orde. Ze heeft ook moeite met haar kinderen op tijd op school te brengen en maakt haar post al tijden niet meer open. De Wmo-consulent constateert tijdens het huisbezoek dat er schulden zijn en dat er geen ondersteuning bij de opvoeding van de kinderen nodig is. Met toestemming van de inwoner neemt de consulent contact op met het sociaal team, en de afdeling schuldhulpverlening om te komen tot een integraal ondersteuningsaanbod van algemene voorzieningen en schuldhulpverlening.

Heronderzoek en evaluatie

Als cliënt ondersteuning ontvangt, vindt er periodiek een evaluatie plaats naar de geleverde ondersteuning. Bij een aflopende indicatie wordt een heronderzoek gepland om de noodzaak opnieuw te beoordelen. Voor het heronderzoek worden de stappen van het onderzoek tot en met de toekenning opnieuw doorlopen.

Toegevoegd artikel 2.4 lid 3

3. Indien de cliënt en de ondersteuningsvraag genoegzaam bekend zijn kan het college, in afwijking van het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een onderzoek.

Toegevoegd artikel 2.6 lid 2 en 3

- 2. Bij de aanvraag voor persoonsgebonden budget voor ondersteuning in de vorm van dienstverlening overlegt de cliënt een budgetplan, een zorgplan en een verklaring omtrent gedrag van maximaal 6 maanden oud van de hulpverlener.*
- 3. Bij de aanvraag voor persoonsgebonden budget voor ondersteuning in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing overlegt de cliënt een budgetplan en een offerte.*

Toegevoegd artikel 2.10

- 1. Na toekenning van een maatwerkvoorziening voor dienstverlenende ondersteuning wordt periodiek een evaluatie gepland om de ondersteuningsdoelen en de doelmatigheid en kwaliteit van de ondersteuning te monitoren.*
 - 2. Na toekenning van een maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of aanpassing kan periodiek een evaluatie worden gepland om de doeltreffendheid van de voorziening te monitoren.*
 - 3. Indien de beschikkingsperiode afloopt en de ondersteuning nog niet is beëindigd, wordt cliënt benaderd voor een heronderzoek.*
 - 4. Voor het heronderzoek worden dezelfde stappen doorlopen als bij het reguliere onderzoeksproces zoals beschreven in artikel 2.4 tot en met 2.6.*
 - 5. Artikel 2.7 is van overeenkomstige toepassing.*
-

3.3 Algemene voorzieningen

De gemeenten kennen elk hun eigen aanbod van algemene voorzieningen. Deze omvatten in elk geval onafhankelijke cliëntondersteuning. In veel gemeenten heeft het college daarnaast ook voorzieningen ingericht in de vorm van een was- en strijkservice, inloopvoorzieningen voor dagbesteding, lichte vormen van individuele begeleiding en thuisbegeleiding. Het doel van algemene voorzieningen is, net als van maatwerkvoorzieningen, participatie en zelfredzaamheid vergroten.

Na vaststelling van deze vervolgotitie in het Algemeen Bestuur en doorgeleiding naar de colleges wordt dit gedeelte verder ingevuld door individuele gemeenten.

3.4 Maatwerkvoorzieningen

Na de algemene toegangsbepalingen en het meldingsproces maatwerkvoorzieningen dat in hoofdstuk 2 is beschreven, volgen in hoofdstuk 4 de bepalingen over de toegangscriteria tot de maatwerkvoorzieningen. Eerst worden de algemene criteria voor de toekenning van een maatwerkvoorziening beschreven. Het doel van een Wmo-voorziening is altijd gericht op zelfredzaamheid en participatie. Na de algemene bepalingen worden in de verschillende artikelen aanvullende criteria voor de verschillende voorzieningen weergegeven.

In de huidige verordening kennen we alleen aanvullende criteria voor wonen en individuele begeleiding. We stellen voor om dit in de nieuwe verordening uit te breiden naar alle maatwerkvoorzieningen, behalve rolstoelen. Voor deze laatste voorziening geldt dat de verstrekking zo eenduidig is dat hier geen aanvullende criteria voor nodig zijn. Het doel van deze aanvullende bepalingen is zorgen voor een duidelijk en transparant kader voor inwoners en professionals. Voor sommige voorzieningen maakt het ook de beweging van "Wmo naar de voorkant" expliciet. We bespreken per voorziening de keuze voor de aanvullende criteria.

Algemene bepalingen

De achterliggende jaren is de samenwerking tussen sociale wijkteams in gemeenten en de regionale sociale dienst geïntensiveerd. De komende periode zet het college in op de versterking en verdere verbreding van deze samenwerking. Op het gebied van Wmo doen we dit onder andere door de aanwezigheid van Wmo-consulenten in het wijkteam.

In het wettelijk beschreven onderzoek voor maatwerkvoorzieningen (artikel 2.3.2 Wmo) is uitgewerkt naar welke specifieke onderdelen de Wmo-consulent onderzoek moet doen. De consulent moet als het ware afpellen wat de ondersteuningsbehoefte van de cliënt is en welke mogelijke voorliggende oplossingen kunnen worden ingezet om in de ondersteuningsbehoefte te voorzien. In figuur 2 is dit uitgewerkt in de vorm van een trechter. De verkenning naar de oplossing begint zo licht als mogelijk, namelijk door het probleem in eigen kracht door te lossen. Als er uiteindelijk onder aan de trechter geen andere oplossing mogelijk blijkt, kan een maatwerkvoorziening worden toegekend.

Hoewel vanuit de wet al geldt dat eigen kracht, algemeen gebruikelijke

Figuur 2 Schema afpellen ondersteuningsvraag "zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig"

voorzieningen en algemene voorzieningen voorliggend zijn op maatwerkvoorzieningen, hebben we dit toch ook opgenomen in de verordening. Hiermee onderstrepen we enerzijds het belang van

zorgvuldig afpellen van de ondersteuningsbehoefte en de focus op normaliseren (oplossen via eigen kracht en netwerk) en anderzijds het belang van goede afstemming tussen consulenten en wijkteammedewerkers.

Individuele begeleiding

Voor begeleiding is, in het kader van "Wmo naar de voorkant", de expliciete bepaling opgenomen om voor lichte vormen van individuele begeleiding eerst te kijken naar het lokale voorveld.

Jan (35) meldt zich bij de sociale dienst. Hij heeft moeite zijn financiën en zijn huishouden op orde te krijgen en vindt het lastig zijn emoties te beheersen en sociale contacten aan te gaan, bovendien wacht hij op een behandeling voor zijn psychische problematiek. Hij ontvangt een Wajong-uitkering. Na afstemming met het sociaal team wordt intensieve begeleiding van een maatwerkvoorziening ingezet, maar wordt tegelijk gezocht naar een plek waar sociale contacten op kan doen zodat ondersteuning op termijn kan worden afgeschaald.

Dit geldt in beginsel voor alle maatwerkvoorzieningen (artikel 4.2), maar niet voor alle maatwerkvoorzieningen (zoals woningaanpassingen en hulpmiddelen) is een alternatief beschikbaar in het voorveld. Voor lichte vormen van dienstverlenende ondersteuning zoals begeleiding, dagbesteding en taken op het gebied van huishoudelijke ondersteuning is dit wel het geval. In tabel 2 is de besparing per persoon per week weergegeven als een maatwerkvoorziening wordt voorkomen of uitgesteld. De investering is afhankelijk van de (subsidie)afspraken die gemaakt worden met de aanbieder algemene voorzieningen. In tabel 3 is de investering in het voorveld voor gemeenten opgenomen. Het normaliseren van

Femke (19) meldt zich met bij de sociale dienst. Ze is eenzaam, komt nauwelijks buiten en heeft geen sociale contacten. Femke heeft de diagnose autisme gekregen en weet niet goed wat ze ermee wil graag begeleiding. De Wmo-consulent adviseert dat hier mogelijk met lichte ondersteuning of oplossing geboden kan worden. Ze legt contact met het wijkteam en Femke start als vrijwilliger met koffie-schenken bij de inloopdagbesteding in de buurt. Zij wordt begeleid door een vrijwilligers-coördinator. Zij vindt dit zo leuk dat ze besluit een opleiding te starten om haar ondersteunende activiteitenbegeleidster te worden en te gaan in het verpleeghuis.

ondersteuning via het lokale voorveld levert een demping op van de stijgende uitgaven voor de maatwerkvoorzieningen. Aan de andere kant heeft het betrekken van het sociaal team impact op de inzet die vanuit het lokale veld nodig is. Dit zal een investering vragen in het lokale voorveld en de inzet van het sociaal team. Om een inschatting te maken van de noodzakelijke inzet van het sociaal team per jaar, is in tabel 4 het aantal nieuwe indicaties per jaar weergegeven.

Naast het trechteren van de mogelijk lichtere oplossingen wordt bij individuele begeleiding ook onderzocht of de ondersteuningsvraag kan worden opgelost met dagbesteding. Dit is de concrete invulling van de bepaling dat het college de goedkoopst passende ondersteuning inzet om de inwoner te compenseren (artikel 4.2 Verordening). Als het resultaat ook kan worden bereikt met groepsbegeleiding – ofwel dagbesteding – is deze voorziening voorliggend op de inzet van individuele begeleiding.

Aantal cliënten 2022 ¹	Individuele begeleiding ⁶	Waakvlam (IB0)	Lichte begeleiding (IB1)	Midden begeleiding (IB2)	Zware begeleiding (IB3)
Alblasserdam	189	7	89	68	31
Dordrecht	1769	112	813	707	229
Hardinxveld-Giessendam	172	7	86	83	18
Hendrik-Ido-Ambacht	243	12	112	105	25
Papendrecht	321	19	164	119	47
Sliedrecht	328	19	146	123	58
Zwijndrecht	583	40	273	251	75
Totaal	3550 ²	215	1663	1436	474

Tabel 1 Aantal unieke cliënten in heel 2022

⁶ Het totaal is hoger dan de som van IB0 t/m IB3. Dit wordt veroorzaakt door enkele vormen van specialistische begeleiding, en begeleiding via een pgb die niet in het overzicht staan uitgesplitst.

Voorziening	Voorkomen maatwerkvoorziening	Besparing per persoon per week	Besparing per persoon per jaar
Waakvlam	Individuele begeleiding 0	€ 25,30 per week ⁷	€ 1315,60 per jaar
Lichte vormen van begeleiding	Individuele begeleiding 1	€ 102,20 per week	€ 5314,40 per jaar
	Individuele begeleiding 2	€ 221,34 per week	€ 11.509,68 per jaar

Tabel 2 Tarieven maatwerkvoorziening

Voor lichte vormen van begeleiding geldt dat zij in sommige gevallen kunnen worden vervangen door algemene voorzieningen. Voor Individuele begeleiding 1 (toezicht en stimuleren) geldt een gemiddelde trajectduur van ruim 1 jaar. Daarbij moeten we wel rekening houden met een brede spreiding en is de inzet bij de doelgroep lichtverstandelijke beperking (LVB) gemiddeld langer. De mogelijke inzet en kosten van begeleiding vanuit de algemene voorziening is weergegeven in tabel 3.

Voorziening	Algemene voorziening	Investering per fte per jaar ⁸	Rendabel vanaf X aantal cliënten per jaar voor IB1	Rendabel vanaf X aantal cliënten per jaar voor IB2
Waakvlam				
Lichte vormen van begeleiding	Thuisbegeleiding Hbo Sociaal werker	€ 108.410	21 cliënten	10 cliënten
	Thuisbegeleiding Mbo	€ 88.828	17 cliënten	8 cliënten

Tabel 3 Tarieven algemene voorziening

Aantal nieuwe ⁹ indicaties 2022	Begeleiding (waakvlam, IB0)	Begeleiding (licht, IB1)	Begeleiding (midden, IB2)
Alblasserdam	0	18	21
Dordrecht	5	207	290
Hardinxveld-Giessendam	0	24	34
Hendrik-Ido-Ambacht	0	30	47
Papendrecht	1	31	29
Sliedrecht	0	45	54
Zwijndrecht	0	74	113

⁷ Vast tarief dat is gebaseerd op een gemiddelde ureninzet, opgebouwd volgens de eisen van de "AMVB Reële prijs".

⁸ Dit zijn indicatieve bedragen vanuit één Drechtstedengemeente. Na doorgeleiding door AB zal dit in elke gemeente specifiek worden ingevuld.

⁹ Dit betreft zowel de eerste indicaties als de herindicaties.

Tabel 4 Aantal nieuwe indicaties lichte individuele begeleiding per jaar

Toegevoegd artikel 4.3 lid 2

2. Een voorziening voor lichte vormen van individuele begeleiding kan niet worden toegekend voordat is vastgesteld dat de ondersteuning vanuit de algemene voorzieningen, maatschappelijke initiatieven of het eigen netwerk niet toereikend is.

Dagbesteding

Voor dagbesteding geldt dat in veel gemeenten inloopvoorzieningen en vrijwilligerswerk aanwezig zijn. In sommige gevallen kan een indicatie voor maatwerkvoorziening dagbesteding voorkomen worden als de inwoner gebruik kan maken van een inloopvoorziening of vrijwilligerswerk/participatiewerk kan verrichten. Voor jongere cliënten met ontwikkelingspotentieel geldt dat een participatietraject soms passender is dan dagbesteding. In die gevallen wordt geen indicatie voor dagbesteding afgegeven.

Dagbesteding vanuit de maatwerkvoorziening kent twee mogelijke gronden. Enerzijds de individuele ondersteuningsvraag van de cliënt. De doelen van de ondersteuning zijn dan gericht op zelfredzaamheid, participatie of het vertragen van het proces van achteruitgang. Anderzijds kan een voorziening voor dagbesteding worden toegekend ter ontlasting van de mantelzorger. Dit onderscheid is niet altijd scherp te maken, en er kan ook sprake zijn van een combinatie van toekenningsgronden.

Van de doelgroep 75+ met een dagbestedingsindicatie is 47% gehuwd (349 cliënten). Dit is 22% van het totale aantal cliënten van 1557¹⁰. We kunnen niet onderscheiden welke indicaties zijn afgegeven ter ontlasting van de mantelzorger en welke op grond van de individuele ondersteuningsvraag van de inwoner. We kunnen wel zien hoeveel cliënten gehuwd zijn, dus waarbij de dagbesteding ook een rol kan spelen in de ontlasting van de partner.

Toegevoegd artikel 4.4

1. Een cliënt kan in aanmerking komen voor dagbesteding als

- a. de cliënt als gevolg van een beperking of specifieke omstandigheid onvoldoende in staat is om zelf of met behulp van zijn netwerk zinvolle tijdsinvulling met sociale contacten of deelname aan het maatschappelijk verkeer te organiseren, of*
- b. er sprake is van een beperking of specifieke omstandigheid, waardoor gedurende de dagbesteding deskundigheid vereist is, of*
- c. overbelasting van mantelzorgers daardoor wordt voorkomen.*

2. Een voorziening voor dagbesteding kan niet worden toegekend voordat is vastgesteld dat de ondersteuning vanuit de algemene voorzieningen, maatschappelijke initiatieven of het eigen netwerk niet toereikend is.

3. Indien meerdere opties voor passende dagbesteding beschikbaar zijn, wordt gekozen voor de dichtstbijzijnde passende locatie.

De beweging van "Wmo naar de voorkant" voor dagbesteding kan worden gerealiseerd met bijvoorbeeld een inloopvoorziening voor ouderen, een Odensehuis of een inloop GGZ. De inloopvoorzieningen voor ouderen zullen vooral een dempend effect hebben op het gebruik van belevingsgerichte dagbesteding.

¹⁰ Dit betreft het totale aantal cliënten dagbesteding in heel 2022.

Aantal cliënten 2022	Dagbesteding	75+		75+ en gehuwd	
		Aantal	% van totaal	Aantal	% van totaal 75+
<i>Alblasserdam</i>	103	55	53%	25	45%
<i>Dordrecht</i>	639	248	39%	114	46%
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	130	67	52%	27	40%
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	133	74	56%	42	57%
<i>Papendrecht</i>	170	80	47%	37	46%
<i>Sliedrecht</i>	168	94	56%	54	57%
<i>Zwijndrecht</i>	226	116	51%	50	43%
Totaal	1557 ¹¹	739	47%	349	47%

Tabel 5 Aantal cliënten dagbesteding in 2022, gefilterd op 75+ en gehuwd

Voorziening	Voorkomen maatwerkvoorziening	Besparing per persoon per week	Besparing per persoon per dag
Dagbesteding	Belevingsgerichte dagbesteding	€ 43,39 per dagdeel	€ 86,78 per dag
	Arbeidsmatige dagbesteding	€ 44,38 per dagdeel	€ 88,76 per dag
	Ontwikkelingsgerichte dagbesteding	€ 48,81 per dagdeel	€ 97,68 per dag

Tabel 6 Tarieven maatwerkvoorziening dagbesteding

Aantal nieuwe indicaties 2022	Dagbesteding
<i>Alblasserdam</i>	38
<i>Dordrecht</i>	263
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	65
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	50
<i>Papendrecht</i>	61
<i>Sliedrecht</i>	70
<i>Zwijndrecht</i>	85

Tabel 7 Aantal nieuwe indicaties dagbesteding per jaar

Voorziening	Algemene voorziening	Investering per fte per jaar	Rendabel vanaf X aantal cliënten per jaar voor DB
Inloopvoorziening of Dagbesteding light	Ouderen/ geheugenproblemen (Odensehuis)		
	Ouderen	€ 24.000 ¹²	3 ¹³
	Inloop GGZ	€ 96.908 ¹⁴	7 ¹⁵

¹¹ Het totaal is lager dan de opgetelde aantallen per gemeente. Dit wordt veroorzaakt door verhuizingen tussen de gemeenten in het lopende jaar.

¹² Subsidie voor 2 dagen per week van 10.00 tot 15.30 uur.

¹³ Bij 2 dagen per week belevingsgerichte dagbesteding zijn de kosten op jaarbasis € 9.025 per cliënt. Als drie cliënten niet instromen in een maatwerkvoorziening, is de voorziening financieel rendabel.

¹⁴ Subsidie voor 3 dagen per week 2 medewerkers.

¹⁵ Bij 3 dagen per week arbeidsmatige dagbesteding zijn de kosten op jaarbasis € 13.800 per cliënt. Als zeven cliënten niet instromen in een maatwerkvoorziening, is de voorziening financieel rendabel.

Tabel 8 Tarieven algemene voorziening dagbesteding

Hulp bij het huishouden

Als er een langdurige, intensieve ondersteuningsbehoefte is op het gebied van huishouden zal de voorziening hulp bij het huishouden in veel gevallen via een maatwerkvoorziening worden verstrekt. Sommige gemeenten hebben voor onderdelen van de huishoudelijke ondersteuning een algemene voorziening ingericht. In die gevallen wordt minder ondersteuning ingezet vanuit de maatwerkvoorziening.

Op dit moment is de huishoudelijke ondersteuning ingekocht als een totaalarrangement. Bij nieuwe contractering zal de voorziening anders worden vormgegeven en zal met verschillende modules worden gewerkt, waardoor de afschaling ook een financieel effect in de bekostiging zal hebben. In de startnotitie hebben we beschreven dat de ontwikkelingen rondom het resultaatgericht indiceren¹⁶ van invloed zijn op de nieuwe contractering. Inmiddels heeft de staatssecretaris bekend gemaakt dat hij geen wetsvoorstel zal indienen om resultaatgericht indiceren mogelijk te maken. De komende periode gaan we de gevolgen van dit besluit vertalen naar een plan voor nieuwe contractering.

In een nieuw contract zal waarschijnlijk gewerkt gaan worden met een basismodule, waarin de basis huishoudelijke werkzaamheden (schoonmaken) zijn opgenomen. Daarnaast zullen plusmodules worden ingericht zoals een maaltijdvoorziening, boodschappenservice of de was- en strijkservice. De basismodule zal, vanwege de omvang van de populatie en de ondersteuningsvraag, over het algemeen via een maatwerkvoorziening worden ingevuld. Maar de plusmodules kunnen in veel gemeenten via een algemene voorziening of algemeen gebruikelijke voorziening worden ingevuld. Als een inwoner gebruik kan maken van een algemene voorziening of een algemeen gebruikelijke voorziening, zal geen maatwerkmodule voor deze ondersteuning worden verstrekt.

Naast de lichtere voorzieningen is het soms ook mogelijk dat de inwoner zelf nog herstelvermogen heeft. Vanuit de pijler *Preventie* kan via reablement¹⁷ eerst worden onderzocht of het mogelijk is om, met bijvoorbeeld ergotherapie of fysiotherapie, het huishouden weer zelfstandig op te pakken. Het zo lang mogelijk oppakken van taken in het huishouden helpt om langer fit en zelfstandig te blijven. Bij deze afweging is het belangrijk om onderscheid te maken tussen progressieve aandoeningen en ouderdomsklachten. Inwoners die op grond van hun aandoening naar verwachting blijvend ondersteuning nodig hebben, moeten deze zo snel als mogelijk krijgen. Voor inwoners waar mogelijk herstel een preventieve oplossing biedt, worden eerst interventies gericht op herstel ingezet.

Voorkomen maatwerkvoorziening	Besparing per persoon per week	Besparing per persoon per jaar
Huishoudelijke ondersteuning	€ 60,51	€ 3146,52

¹⁶ In de Drechtsteden is het inkoopmodel gebaseerd op een Resultaatgerichte bekostigingssystematiek. Deze systematiek (in andere uitwerkingsvorm dan de Drechtsteden) is door de Centrale Raad van Beroep bestempeld als strijdig met het rechtszekerheidsbeginsel. Het Rijk heeft besloten dit niet te repareren via een wetswijziging. Er zal daarom een verkenning worden gestart naar een ander inkoopmodel. Mogelijk zal dit leiden tot een kostenstijging voor huishoudelijke ondersteuning de komende jaren.

¹⁷ Reablement is een manier om samen met een oudere te werken aan herstel van zijn leven en zelfredzaamheid. Het heeft als doel om mensen zo onafhankelijk mogelijk te maken van zorg. Met als uitgangspunt: zoveel mogelijk en zo lang mogelijk (weer) zelf blijven doen (vng.nl). De kosten hiervoor kunnen op dit moment nog niet worden doorgerekend.

Tabel 7 Tarieven maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning

Aantal nieuwe indicaties 2022 ¹⁸	Huishoudelijke ondersteuning
<i>Alblasserdam</i>	226
<i>Dordrecht</i>	1655
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	185
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	384
<i>Papendrecht</i>	448
<i>Sliedrecht</i>	384
<i>Zwijndrecht</i>	817

Tabel 8 Aantal nieuwe indicaties huishoudelijke ondersteuning per jaar

Toegevoegd Artikel 4.5 Huishoudelijke ondersteuning

- 1. Onverminderd artikel 2.3.5 lid 3 van de wet kan een cliënt alleen in aanmerking komen voor huishoudelijke ondersteuning indien de cliënt wegens een beperking niet in staat is om huishoudelijke taken zelfstandig te verrichten of deze opnieuw aan te leren.*
 - 2. Het schoonhouden en/of schoonmaken van de buitenkant van de woning, zoals het ramen lappen aan de buitenkant en het onderhouden van de tuin, maken geen deel uit van de huishoudelijke ondersteuning.*
-

Logeeropvang of kortdurend verblijf (respitzorg)

Logeeropvang is een voorziening die verstrekt kan worden als algemene voorziening Wmo, maatwerkvoorziening Wmo, voorziening op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) of voorziening op grond van de Wlz. Deze voorziening wordt vooral ingezet om overbelasting van de mantelzorgers te voorkomen. Er zijn geen individuele en cliëntgerichte doelen bij deze vorm van ondersteuning. Als er sprake is van individuele ondersteuningsdoelen waarvoor een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, zal individuele begeleiding worden ingezet. In de huidige verordening is niets opgenomen over de omvang van de logeeropvang. In de beleidsregels is geregeld dat maximaal twee etmalen per week kunnen worden ingezet. In lijn met andere gemeenten is dit aangepast naar maximaal drie etmalen per week en de bepaling is verplaatst naar de verordening.

In de uitvoeringspraktijk zoeken we eerst naar mogelijkheden in het eigen netwerk. Dit zal bij overbelaste mantelzorgers vaak lastig zijn. Als een voorziening noodzakelijk is, zorgen we voor contact tussen wijkteammedewerkers, Wmo-consulenten, medewerkers van het kennisloket VGZ en contactpersonen bij het ClZ, zodat cliënten niet van het bekende kastje naar de muur gestuurd worden. Vanuit de beweging van "Wmo naar de voorkant" wordt gezocht naar mogelijkheden om deze ondersteuning door middel van een algemene voorziening beschikbaar te maken. Mantelzorgers wachten vaak lang met het zoeken van hulp. Als zij eenmaal zijn aangewezen op een voorziening voor logeeropvang, ervaren zij het indicatietraject voor een maatwerkvoorziening als belastend en

¹⁸ Dit cijfers omvat zowel nieuwe indicaties als herindicaties.

intensief. De ondersteuning is meestal met onmiddellijke ingang nodig om te voorkomen dat de mantelzorger uitvalt. Het inrichten van een lokale voorziening die zonder indicatiestelling toegankelijk is, wordt als prettig ervaren door mantelzorgers. Gezien de hoge kosten voor deze algemene voorziening (i.v.m. beschikbaar houden van een bed) is het niet altijd mogelijk om als gemeente een bed te bekostigen. Dit thema behoeft nog verdere uitwerking door gemeenten, al dan niet in gezamenlijkheid.

Aantal cliënten 2022	Kortdurend verblijf / logeeropvang Maatwerkvoorziening	Kortdurend verblijf algemene voorziening	Respijt thuis
<i>Alblasserdam</i>	0		
<i>Dordrecht</i>	10		
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	0		
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	0		
<i>Papendrecht</i>	0		
<i>Sliedrecht</i>	0		48
<i>Zwijndrecht</i>	1	10 ¹⁹	

Tabel 11 Aantal cliënten maatwerkvoorziening en algemene voorziening Kortdurend verblijf

Toegevoegd Artikel 4.6 Logeeropvang of kortdurend verblijf

1. Een cliënt kan in aanmerking komen voor logeeropvang of kortdurend verblijf, terugkerend met een maximum van gemiddeld 3 etmalen per week of aaneengesloten, als er zonder de inzet hiervan overbelasting van de mantelzorger dreigt of in onverwachte situaties en
 - a. de cliënt langdurig is aangewezen op meer dan gebruikelijke hulp, en
 - b. ondersteuning vanuit de algemene voorziening voor respijtzorg, dagbesteding en ambulante ondersteuning niet voldoende oplossing bieden, en
 - c. de cliënt geen aanspraak kan maken op de Zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg om de overbelasting te voorkomen.
 2. Een voorziening voor logeeropvang of kortdurend verblijf kan niet worden toegekend voordat is vastgesteld dat de ondersteuning vanuit de algemene voorzieningen, maatschappelijke initiatieven of het eigen netwerk niet toereikend is.
-

Woonvoorzieningen

Voor woonvoorzieningen kent de huidige verordening al aanvullende criteria. Deze criteria zijn overgenomen in de nieuwe verordening. Hierop is een aanvulling gedaan voor het aanvragen van een verhuiskostenvergoeding met terugwerkende kracht. Verhuiskostenvergoeding is de vergoeding die inwoners kunnen ontvangen als er sprake is van een verhuizing die het gevolg is van hun beperkingen. Het kan bestaan uit bijvoorbeeld de kosten voor het verhuistransport of uit de kosten voor dubbele huur. Als toegevoegde bepaling is opgenomen dat op het moment dat de kosten voorafgaand aan het moment van beschikken zijn gemaakt en niet kan worden vastgesteld dat dit de goedkoopst passende voorziening was, de cliënt geen aanspraak kan maken op een maatwerkvoorziening voor verhuiskostenvergoeding.

¹⁹ Verwacht aantal in 2023

In de huidige verordening is het primaat van verhuizen opgenomen als apart artikel. In de nieuwe verordening hebben we dit losse artikel over het primaat van verhuizen opgenomen in het artikel over de woonvoorzieningen. Gemeenten hebben daarnaast de opdracht van het Rijk om een woonzorgvisie op te stellen. Hierin is ruimte om nader richting mee te geven aan de uitvoering voor het verstrekken van woonvoorzieningen. In de woonzorgvisie kan bijvoorbeeld aandacht worden besteed aan maatregelen ter voorkoming van de noodzaak van individuele woningaanpassingen door strengere toetsing van nieuwbouw op de criteria voor levensloopbestendig en aanpasbaar bouwen.

Aantal indicaties 2022	Verhuiskostenvergoeding
<i>Alblasserdam</i>	0
<i>Dordrecht</i>	46
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	0
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	1
<i>Papendrecht</i>	2
<i>Sliedrecht</i>	2
<i>Zwijndrecht</i>	7

Tabel 12 Aantal cliënten verhuiskostenvergoeding

Toegevoegd Artikel 4.7 lid 1 sub a en lid 2

- 1. Er bestaat geen aanspraak op een maatwerkvoorziening ter compensatie van door een cliënt ondervonden beperkingen in het normale gebruik van de woning en/of het zich verplaatsen in en om de woning indien:
 - a. de aanvraag betrekking heeft op verhuiskosten die de cliënt voorafgaand aan het moment van beschikken heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de maatwerkvoorziening noodzakelijk is en als goedkoopst passend aan te merken valt.**
 - 2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen bij het normale gebruik van de woning en het zich verplaatsen in de woning kan het college het primaat van verhuizen toepassen.*
-

Vervoer

Voor het vervoer kennen we vervoersvoorzieningen, zoals scootmobielen en aangepaste fietsen, maar ook taxivervoer, waaronder ook het collectief vervoer van de Drechthopper valt.

We zien dat de vervoersvoorzieningen in de praktijk onder druk staan. In de eerste plaats zien we dit bij het collectief vervoer. Door de krapte op de arbeidsmarkt is er een gebrek aan chauffeurs, waardoor een beperkte capaciteit aan vervoersbewegingen geboden kan worden. In november 2022 zijn tijdelijke maatregelen genomen om de punctualiteit van het vervoer te verhogen. Daarnaast zijn structurele maatregelen nodig om de continuïteit van het doelgroepenvervoer in de toekomst te waarborgen. Een aantal knoppen om aan te draaien worden geregeld in de verordening. Hierbij kan gedacht worden aan het verlagen van het maximum aantal kilometers dat jaarlijks gereisd kan worden, maar ook het differentiëren in eigen bijdrage. Deze laatste wordt geregeld in hoofdstuk 5 van de Verordening.

Om de kosten voor het vervoer in de hand te houden, kennen we (sinds lange tijd) het primaat van het collectief vervoer. Dit is geen wijziging ten opzichte van de huidige verordening. Deze bepaling is in de nieuwe verordening slechts verplaatst naar het artikel over vervoer.

Het aantal kilometers dat cliënten, onder de huidige verordening, kunnen reizen is 2000 km per jaar. Op basis van jurisprudentie²⁰ is in beginsel een maximum van 1500 km voldoende om in de dagelijkse vervoersbehoefte te kunnen voorzien. We adviseren om dit, in lijn met de jurisprudentie, te maximeren op 1500 km per jaar. In individuele gevallen kan hiervan worden afgeweken als de individuele vervoersbehoefte aantoonbaar hoger of lager is dan 1500 km.

Aantal reizigers 2022	Totaal Actief	>1.500	>2.000	% >1.500	% >2.000
<i>Alblasserdam</i>	421	9	2	2,1%	0,5%
<i>Dordrecht</i>	2.870	47	22	1,6%	0,8%
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	344	5	1	1,5%	0,3%
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	602	18	7	3,0%	1,2%
<i>Papendrecht</i>	869	16	7	1,8%	0,8%
<i>Sliedrecht</i>	953	13	6	1,4%	0,6%
<i>Zwijndrecht</i>	1.344	29	12	2,2%	0,9%

Tabel 13 Aantal reizigers Drechthopper die meer dan 1500 km en meer dan 2000 km reizen (bron: Stroomlijn)

Het maximum aantal kilometers heeft invloed op het gebruik van het collectief vervoer, maar dit zal naar verwachting beperkt zijn. Een klein aandeel van de reizigers reist meer dan 1500 km per jaar. Het heeft echter ook invloed op de hoogte van de totale taxikostenvergoeding per jaar. Deze doorrekening is verder uitgewerkt onder het hoofdstuk over de hoogte van het persoonsgebonden budget (tabel 19, pagina 22).

Financiële impact taxikosten	Aantal cliënten	Aantal cliënten	Financieel effect	Financieel effect
	Taxikosten 2022	Rolstoeltaxi 2022	verschil 1500 en 2000 km	t.o.v. oude taxikosten
<i>Alblasserdam</i>	1	1	€ 4.179,08	€ 13.457,05
<i>Dordrecht</i>	16	11	€ 54.879,08	€ 177.104,15
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	2	2	€ 8.358,16	€ 26.914,09
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	8	0	€ 14.254,74	€ 46.522,63
<i>Papendrecht</i>	5	0	€ 8.909,21	€ 29.076,64
<i>Sliedrecht</i>	10	1	€ 20.215,66	€ 65.795,00
<i>Zwijndrecht</i>	12	1	€ 23.779,34	€ 77.425,66

Tabel 14 Doorrekening knoppen taxikostenvergoeding

Vanuit de behoefte om de ondersteuning zoveel mogelijk te normaliseren, is aanvullend opgenomen dat het reguliere openbaar vervoer voorliggend is op het verstrekken van een vervoersvoorziening vanuit de Wmo.

Toegevoegd Artikel 4.8 Vervoer

1. Het college kent geen vervoersvoorziening toe als

- a. de cliënt redelijkerwijs in staat is zelfstandig het openbaar vervoer te bereiken en te gebruiken of dit (opnieuw) aan kan leren of*
- b. de cliënt door gebruik van de in hoofdstuk 3 genoemde algemene vervoersvoorzieningen in zijn vervoersbehoefte kan voorzien.*

2. Een te verstrekken maatwerkvoorziening voor vervoer ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie stelt de cliënt in staat zich lokaal te verplaatsen met een omvang van maximaal 1500 kilometer per jaar.

3. Bij het verstrekken van een vervoersvoorziening kan het college het primaat van het collectief vraagafhankelijk vervoer van deur tot deur hanteren.

²⁰ ECLI:NL:CRVB:2012:BV7463

Naast het collectief vervoer is er een toenemende problematiek bij de stalling van scootmobielen. Een van de randvoorwaarden om een scootmobiel te verstrekken is dat het hulpmiddel kan worden gestald in een overdekte ruimte, met stroomvoorziening. Als deze ruimte niet aanwezig is, moet deze vanuit de Wmo worden gerealiseerd. In een toenemend aantal gevallen blijkt het bouwkundig niet mogelijk om in de nabijheid van de woning van cliënt een stalling te realiseren. Dit zien we vooral bij (oudere) appartementencomplexen waarin veel ouderen wonen. Het aantal scootmobielen neemt daar toe, terwijl veel bergingen niet aanpasbaar zijn door te krappe draaicirkels. Dit is geen probleem dat via de verordening kan worden opgelost, maar we adviseren om deze problematiek mee te nemen in de woonzorgvisie die in 2023 door elke gemeente moet worden opgesteld.

Het Persoonsgebonden budget

Als een inwoner, na het meldingsproces, een aanvraag voor een maatwerkvoorziening indient, heeft hij de keuze in de verstrekkingvorm van de voorziening. Er zijn twee opties. De meeste inwoners kiezen voor 'Zorg in Natura' (ondersteuning via een gecontracteerde aanbieder of leverancier). Maar een inwoner kan ook kiezen voor ondersteuning in de vorm van een persoonsgebonden budget. Dit keuzerecht is wettelijk verankerd in artikel 2.3.6 Wmo. Met dat budget bekostigt de cliënt zelf de voorziening of ondersteuning.

De kwaliteitseisen en tarieven hiervoor moeten in de Verordening worden geregeld. Omdat het persoonsgebonden budget zowel een mooi als een kwetsbaar instrument is, zijn in paragraaf 4.2 een aantal bijzondere bepalingen voor het persoonsgebonden budget beschreven.

Persoonsgebonden budget – soorten

In het eerste artikel definiëren we twee soorten pgb, namelijk een pgb voor fysieke hulpmiddelen en aanpassingen én een pgb voor de dienstverlenende ondersteuning. Bij de eerste categorie is de financiering geregeld via de sociale dienst. In de tweede categorie verloopt de registratie van de overeenkomst en het proces van facturatie en uitbetaling via de Sociale Verzekeringsbank.

Toegevoegd Artikel 4.9 Soorten persoonsgebonden budget

Er zijn twee soorten persoonsgebonden budget (pgb) te onderscheiden, te weten:

- 1. persoonsgebonden budget ten behoeve van de inkoop van diensten, zoals begeleiding, dagbesteding of huishoudelijke ondersteuning.*
 - 2. persoonsgebonden budget voor de aanschaf van een hulpmiddel, aanpassing van een hulpmiddel, vervoersvoorziening, dan wel een woningaanpassing.*
-

Persoonsgebonden budget – criteria

Het persoonsgebonden budget biedt de cliënt veel vrijheid om de ondersteuning naar zijn eigen behoeften in te kopen en in te richten. Maar er zitten ook voorwaarden aan, zowel vanuit de Wet (artikel 2.3.6) als vanuit de verordening. Deze dienen enerzijds om misbruik te voorkomen, maar anderzijds ook vooral om kwetsbare inwoners te beschermen tegen malafide zorgaanbieders.

Een van de belangrijkste criteria om in aanmerking te kunnen komen voor een persoonsgebonden budget is de zogenaamde *budgetvaardigheid* van de cliënt of zijn vertegenwoordiger. Dit wordt getoetst op grond van het ingevulde budgetplan en het gesprek. Dit is uitgewerkt in artikel 4.10 van de verordening.

Uit jurisprudentie²¹ blijkt dat de ondersteuning via een persoonsgebonden budget kan worden beëindigd als blijkt dat te weinig vooruitgang is geboekt met de reguliere begeleiding. Landelijk blijft het een aandachtspunt hoe gemeenten kunnen sturen op de kwaliteit van de uitvoering van ondersteuning via een persoonsgebonden budget. Een van de sturingsmogelijkheden biedt de rechter via het toetsen op het behalen van de doelen en de geboekte vooruitgang. We stellen voor om deze sturingsmogelijkheid te verankeren in de verordening. Als uit deze toetsing blijkt dat de ondersteuning van de huidige zorgaanbieder moet worden beëindigd, dan betekent dit niet dat de ondersteuningsvraag verdwenen is. De ondersteuning zal dus niet worden beëindigd, maar de ondersteuning moet passend zijn bij de ondersteuningsvraag. Er zal gezocht worden naar een andere pgb-aanbieder of een zorgaanbieder via zorg in natura die (een deel van) de ondersteuning zal

Toegevoegd aan Artikel 4.10 Criteria persoonsgebonden budget

- 1. Een cliënt komt alleen in aanmerking voor een persoonsgebonden budget voor de inkoop van diensten, indien het persoonsgebonden budget wordt besteed bij een hulpverlener die minimaal voldoet aan de in artikel 8.3 eerste lid opgenomen kwaliteitseisen.*
- 2. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een persoonsgebonden budget, toetst het college of voldaan wordt aan de in artikel 2.3.6 van de wet opgenomen voorwaarden.*
- 3. In het budgetplan, zoals bedoeld in artikel 2.6, is ten minste opgenomen:*
 - a. wat de motivatie is om de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb te ontvangen;*
 - b. welke voorziening de cliënt met het pgb zou willen inkopen en bij welke uitvoerder;*
 - c. hoe de onderbouwde begroting eruitziet, de kosten van de voorziening, uitgedrukt in aantal eenheden en tarief;*
 - d. op welke wijze de cliënt een juiste administratie gaat bijhouden;*
 - e. op welke wijze de cliënt een overeenkomst aangaat met de pgb-aanbieder;*
 - f. of de voorziening voldoet aan alle kwaliteitseisen die het college stelt aan de voorziening in natura en als dit niet het geval is waarom de voorziening volgens cliënt toch van voldoende kwaliteit is;*
 - g. op welke wijze is gewaarborgd en duidelijk is dat de voorziening geschikt is voor de te behalen doelen en resultaten waarvoor het pgb wordt verstrekt;*
 - h. op welke wijze de (kwaliteit) van de ondersteuning wordt gecontroleerd;*
 - i. hoe cliënt omgaat met geconstateerde onjuistheden;*
 - j. hoe de cliënt zelf of met ondersteuning van iemand uit het sociale netwerk of diens vertegenwoordiger de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze gaat uitvoeren;*
 - k. indien van toepassing: wie cliënt heeft gemachtigd om zijn belangen ten aanzien van het pgb te behartigen en de aan het pgb verbonden taken uit te voeren. Aan deze behartiger zijn dezelfde voorwaarden gebonden als aan de pgb-houder.*
- 4. In aanvulling op lid 3 geldt voor diensten dat in het budgetplan ten minste omschreven staat:*
 - a. wie de directe hulpverlener(s) is;*
 - b. wat de deskundigheid is van de directe hulpverlener(s);*
 - c. wie de directe hulpverlener(s) kan vervangen bij afwezigheid en de deskundigheid van deze vervanger;*
 - d. op welke wijze de cliënt de hulpverlener(s) aanstuurt in de praktijk.*
- 5. Een gesprek met cliënt, zijn vertegenwoordiger en/of de persoon uit het sociale netwerk die de aan een pgb verbonden taken gaat uitvoeren maakt onderdeel uit van de toetsing als bedoeld in lid 2. Het budgetplan vormt de basis voor dit gesprek.*

vervangen door meer specialistische ondersteuning.

Persoonsgebonden budget – hoogte

Als is vastgesteld dat cliënt in aanmerking komt voor een persoonsgebonden budget en hij is voldoende budgetvaardig, dan moet de hoogte van het pgb worden vastgesteld. De manier waarop dit

²¹ ECLI:NL:RBLIM:2021:2128

wordt berekend is uitgewerkt in artikel 4.11 van de verordening en is uitgesplitst naar type maatwerkvoorziening.

Het eerste lid is een algemene afbakening voor het berekenen van de hoogte. De hoogte van het persoonsgebonden budget wordt berekend op basis van de volgende leden van dit artikel. Dit is een maximum bedrag. Maar, het uiteindelijke bedrag dat betaald wordt, is nooit hoger dan de werkelijke kosten die de cliënt aan de voorziening betaalt.

In het tweede tot en met het vierde lid wordt voor de dienstverlenende ondersteuning een splitsing gemaakt in tarieven voor formele en informele ondersteuning. Dit onderscheid is vergelijkbaar met het onderscheid dat de Wet langdurige zorg (Wlz) maakt in de bepaling van de hoogte van pgb.

Alle ondersteuning die wordt geleverd door aanbieders die niet aan de kwaliteitseisen voor formele aanbieders voldoen, wordt betaald via het tarief 'sociaal netwerk'. Deze tariefdifferentiatie kennen we ook in de huidige verordening. Het onderscheid tussen de twee tarieven komt voort uit de eisen die aan de verschillende hulpverleners worden gesteld. Bij formele ondersteuning is bijvoorbeeld een van de vereisten dat de hulpverlener vervanging regelt bij ziekte of vakantie, terwijl een informele hulpverlener dit niet verplicht is. De kwaliteitseisen zijn uitgewerkt in artikel 8.3 van de verordening.

Voor de hoogte van het pgb kennen we, op basis van wet en jurisprudentie, een aantal randvoorwaarden:

1. De tarieven moeten 'toereikend' zijn, dat betekent dat de inwoner de benodigde ondersteuning kan inkopen met het toegekende budget. De 'benodigde ondersteuning' wordt bepaald door de consulent.
2. De tarieven voor dienstverlening moeten voldoen aan de Wet minimumloon.
3. Het tarief hoeft niet hoger te zijn dan de kostprijs die de gemeente (of sociale dienst) betaalt aan de ondersteuning (mits voorwaarde 1 in acht wordt genomen).²²

Impact op jaarbasis van wijziging verhogingspercentage als cliënt drie uur huishoudelijke ondersteuning per week ontvangt:

Pgb formeel tarief op jaarbasis
 Verhoging 20% : € 2.848,56
 Verhoging 15,7% : € 2.747,09
 Verschil : € 101,47

Pgb informeel tarief op jaarbasis
 Verhoging 20% : € 2.321,28
 Verhoging 15,7% : € 2.238,10
 Verschil : € 83,18

Huishoudelijke ondersteuning

De tarieven voor formele ondersteuning zijn voor huishoudelijke ondersteuning gekoppeld aan de cao VVT. Het cao-loon wordt verhoogd met een percentage van 15,7%²³ voor vakantietoeslag en de tegenwaarde van verlofuren. Voor informele ondersteuning wordt het uurtarief gekoppeld aan het geldende minimumloon, vermeerderd met hetzelfde percentage als het formele tarief.

Het huidige percentage is 20%. Dit is historisch gegroeid en destijds rekenkundig (en dus niet inhoudelijk) vastgesteld. De beschrijving in de verordening verwijst naar de reden van verhoging, namelijk vakantietoeslag en verlofuren. We stellen voor om het percentage in overeenstemming te brengen met de beschrijving en het werkelijke percentage voor vakantietoeslag en verlofuren (15,7%) te hanteren.

De financiële impact van het verlagen van het ophogingspercentage voor huishoudelijke ondersteuning van 20% naar 15,7% is gering, maar is vooral bedoeld om te komen tot een onderbouwd percentage voor de verhoging van het loontarief, namelijk verlofuren en vakantietoeslag.

Financiële impact per gemeente per jaar	Huishoudelijke ondersteuning (als 50% 3 uur per week informele ondersteuning)
²² Alblisserdam	€ 2.031,16
Bosdrecht	€ 1.158,42
Hardinxveld-Giessendam	€ 1.661,86
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 2.585,11
Papendrecht	€ 2.400,46
Sliedrecht	€ 3.139,07
Zwijndrecht	€ 5.354,88

²² Dat betekent dat, indien een cliënt een hoger tarief wil betalen voor de ondersteuning, de gemeente de meerkosten niet hoeft voor een lager bedrag kan worden ingekocht.

²³ Dit is opgebouwd uit 8% vakantietoeslag en 7,7% wettelijk verlof.

Individuele begeleiding en dagbesteding

Voor individuele begeleiding is het persoonsgebonden budget bij een formele hulpverlener gelijk aan het gecontracteerde tarief. Voor de informele ondersteuning is het tarief gelijk aan het tarief van de Wlz.²⁴

Kortdurend verblijf en logeeropvang

Voor kortdurend verblijf en logeeropvang wordt alleen de verblijfscomponent meegerekend in het persoonsgebonden budget. Als daarnaast begeleiding nodig is, wordt dit apart geïndiceerd en berekend. Voor de informele ondersteuning is het tarief gelijk aan het tarief van de Wlz. In het vijfde lid wordt gedefinieerd wanneer een hulpverlener wordt gezien als formeel hulpverlener.

Aantal pgb-cliënten 2022	Dagbesteding	Individuele begeleiding	Huishoudelijke ondersteuning ²⁵	Kortdurend verblijf
<i>Alblasserdam</i>	2	26 (9)	21	0
<i>Dordrecht</i>	24 (1)	195 (55)	157	4
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	4	12 (6)	18	0
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	4	27 (5)	27	0
<i>Papendrecht</i>	2	28 (12)	25	0
<i>Sliedrecht</i>	3	43 (11)	33	0
<i>Zwijndrecht</i>	8	74 (25)	57	0
Totaal²⁶	47	401	337	4

Tabel 15 Aantal cliënten met een pgb (waarvan sociaal netwerk)

Pgb-tarief	Formeel	Informeel
Dagbesteding (belevingsgericht)	€ 86,78 per dagdeel	€ 21,68 per dagdeel
Individuele begeleiding (zonder toeslag)	€ 50,62 per uur	€ 21,68 per uur
Huishoudelijke ondersteuning met verhogingspercentage 20% procent	€ 18,26 per uur	€ 14,88 per uur
Huishoudelijke ondersteuning met verhogingspercentage 15,7% procent	€ 17,61 per uur	€ 14,35 per uur
Kortdurend verblijf	€ 49,96 per etmaal	€ 32,52 per etmaal

Tabel 16 Hoogte formeel en informeel tarief 2023

Het onderscheid tussen formeel en informeel tarief heeft zowel een zorginhoudelijke als een financiële component. De zorginhoudelijke aspecten worden geregeld in de kwaliteitseisen in artikel 8.3 van de verordening. De financiële doorrekening is hieronder weergegeven in tabel 14.

²⁴ Het informele tarief is vanaf 1 januari 2014 ingevoerd in de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) voor informele zorg. De belangrijkste reden voor de invoering van een informeel tarief was het bieden van een redelijk tarief voor informele hulp en tegelijk de monetarisering van mantelzorg voorkomen. Met ingang van 1 januari 2015 bestaat de AWBZ niet meer en is die gedeeltelijk opgegaan in de Wet langdurige zorg (Wlz). Voor individuele begeleiding en dagbesteding geldt dat dit is opgenomen in de Wmo. Voor individuele begeleiding en dagbesteding is toen besloten om aan te sluiten bij de oude systematiek van informele pgb's.

²⁵ Voor huishoudelijke ondersteuning is het onderscheid niet zichtbaar in de dashboards.

²⁶ Het totaal is lager dan de opgetelde aantallen per gemeente. Dit wordt veroorzaakt door verhuizingen tussen de gemeenten in het lopende jaar.

Financiële impact per voorziening per gemeente per jaar	Dagbesteding (bij 3 dagen per week)	Individuele begeleiding (bij 3 uur per week)	Huishoudelijke ondersteuning (als 50% 3 uur per week informele ondersteuning ontvangt)	Kortdurend verblijf (bij 3 etmalen per week)
<i>Alblasserdam</i>	€ 0	€ 40.631,76	€ 5.800,08	0
<i>Dordrecht</i>	€ 20.311,20	€ 248.305,20	€ 41.655,12	0
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	€ 0	€ 27.087,84	€ 4.745,52	0
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	€ 0	€ 22.573,20	€ 7.381,92	0
<i>Papendrecht</i>	€ 0	€ 54.175,68	€ 6.854,64	0
<i>Sliedrecht</i>	€ 0	€ 49.661,04	€ 8.963,76	0
<i>Zwijndrecht</i>	€ 0	€ 112.866,00	€ 15.291,12	0

Tabel 17 Financiële doorrekening onderscheid tussen formeel en informeel tarief

Toegevoegd Artikel 4.11 Hoogte persoonsgebonden budget

1. De hoogte van een persoonsgebonden budget wordt voor de afzonderlijke voorzieningen berekend volgens de in deze verordening opgenomen wijze. De berekening van de hoogte van het persoonsgebonden budget betreft een maximum. Het definitieve persoonsgebonden budget is nooit hoger dan de werkelijke kosten.
2. Bij dienstverlening is sprake van een gedifferentieerde tariefstelling voor inkoop via een persoonsgebonden budget bij een formele hulpverlener en inkoop bij een informele hulpverlener of persoon uit het sociaal netwerk.
3. Het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke ondersteuning
 - a. is gelijk aan het loon uit de cao Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg behorende bij de hoogste trede van functiegroep 'Hulp bij het huishouden', vermeerderd met 15,7% in verband met vakantietoeslag en de tegenwaarde van verlofuren, indien sprake is van dienstverlening door een formele hulpverlener.
 - b. in afwijking van sub a is een persoonsgebonden budget bij betrekking van huishoudelijke ondersteuning van een persoon die behoort tot het sociale netwerk, waaronder een echtgenoot of een bloed- of aanverwante in de eerste of tweede graad, of een persoon of hulpverlener die niet voldoet aan de in artikel 8.3 genoemde kwaliteitseisen, gelijk aan het per 1 januari van het kalenderjaar geldende minimumloon als bedoeld in artikel 8 Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag per uur, vermeerderd met 15,7%.
4. Het persoonsgebonden budget voor individuele begeleiding en/of dagbesteding
 - a. is gelijk aan de onderliggende prijs waarvoor het college deze diensten heeft gecontracteerd, indien sprake is van dienstverlening door een formele hulpverlener.
 - b. In afwijking van sub a is een persoonsgebonden budget bij betrekking van respectievelijk individuele begeleiding of dagbesteding van een persoon die behoort tot het sociale netwerk, waaronder een echtgenoot of een bloed- of aanverwante in de eerste of tweede graad, of een persoon of hulpverlener die niet voldoet aan de in artikel 8.3 genoemde kwaliteitseisen, gelijk aan het in artikel 5.22, eerste lid, Regeling langdurige zorg genoemde bedrag.
5. Het persoonsgebonden budget voor kortdurend verblijf en/of logeeropvang
 - a. is gelijk aan de onderliggende prijs waarvoor het college de verblijfscomponent van kortdurend verblijf en/of logeeropvang heeft gecontracteerd, indien sprake is van dienstverlening door een formele hulpverlener.
 - b. In afwijking van sub a is een persoonsgebonden budget bij betrekking van kortdurend verblijf en/of logeeropvang van een persoon die behoort tot het sociale netwerk, waaronder een echtgenoot of een bloed- of aanverwante in de eerste of tweede graad, of een persoon of hulpverlener die niet voldoet aan de in artikel 8.3 genoemde kwaliteitseisen, gelijk aan anderhalf maal het in artikel 5.22, eerste lid, Regeling langdurige zorg genoemde bedrag.
6. Van een formele hulpverlener, zoals bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, is sprake indien de hulpverlener voldoet aan alle in artikel 8.3 opgenomen kwaliteitseisen.

Vervoersvoorzieningen (taxi)

In het zesde lid wordt uitgewerkt op welke wijze een persoonsgebonden budget voor taxivervoer wordt berekend. Als inwoners vanwege hun beperkingen geen gebruik kunnen maken van het collectief

vervoer, kan een individuele taxikostenvergoeding worden verstrekt. De huidige tarieven voor het individueel taxivervoer zijn niet toereikend voor de reisafstand van 1500 km per jaar. Daarom stellen we voor om aan te sluiten bij de *Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer*. De landelijke regeling kent een vast bedrag (opstaptarief), een kilometertarief en een bedrag per minuut. Uitgaand van een gemiddelde van 60 km per uur (middelen binnen en buiten de bebouwde kom), kunnen het kilometertarief en het bedrag per minuut worden opgeteld.

Hier onderscheiden we drie groepen:

- Cliënten die gebruik kunnen maken van het collectief vervoer, maar ervoor kiezen dit in de vorm van een pgb te ontvangen. Daarvoor wordt de hoogte van het persoonsgebonden budget gekoppeld aan de kosten van collectief vraagafhankelijk vervoer.
- Cliënten die op basis van hun beperkingen geen gebruik kunnen maken van het collectief vervoer. De hoogte van het persoonsgebonden budget is gekoppeld aan het taxitarief in de *Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer*.
- Cliënten die op basis van hun beperkingen geen gebruik kunnen maken van het collectief vervoer en zijn aangewezen op een rolstoeltaxi. De hoogte van het persoonsgebonden budget is gekoppeld aan het rolstoeltaxitarief in de *Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer*.

In de *Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer* is een opstaptarief, een kilometertarief en een minutentarieff opgenomen. Voor de berekening gaan we uit van 1500 km per jaar, en de gemiddelde ritafstand in het collectief vervoer van 7,6 km. Als we 1500 delen door de gemiddelde ritafstand, geeft dat een totaal van 197 ritten per jaar. Uitgaand van een gemiddelde snelheid van 60km/h tellen we het minutentarieff op bij het kilometertarief. Dit vermenigvuldigen we met de totale maximale afstand van 1500 km.

De taxikostenvergoeding zal daarmee fors stijgen.

- Huidig:
 - voor het gebruik van een taxi: maximaal € 1312,04 per jaar.
 - voor het gebruik van een rolstoeltaxi: maximaal € 1947,23 per jaar.
- Nieuw:
 - voor cliënten die gebruik kunnen maken van het collectief vervoer: € 2.768,09 per jaar
 - voor het gebruik van een taxi: maximaal € 5.505,97 per jaar.
 - voor het gebruik van een rolstoeltaxi: maximaal € 7.518,39 per jaar.

*Gevolgen voor de cliënt
Voorbeeldberekening taxikostenvergoeding:*

Opstaptarief: € 3,60
Kilometertarief: € 2,65
Minutentarieff: € 0,44

Totaal aantal km per jaar: 1500 km
Gemiddelde rit : 6,5 km
Aantal ritten : 242 per jaar

$(2,65 + 0,44) * 1500 = 4635$
 $3,60 * 242 = € 871,20$

$4635 + 871,20 = € 5506,27$ maximaal per jaar

Financiële impact stijging taxikosten	Aantal cliënten Taxikosten 2022	Aantal cliënten Rolstoeltaxi 2022	Financieel effect (stijging uitgaven)
<i>Alblasserdam</i>	1	1	€ 9.765,08
<i>Dordrecht</i>	16	11	€ 128.385,57
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	2	2	€ 19.530,17
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	8	0	€ 33.551,42
<i>Papendrecht</i>	5	0	€ 20.969,64
<i>Sliedrecht</i>	10	1	€ 47.510,43
<i>Zwijndrecht</i>	12	1	€ 55.898,29

Tabel 18 Financiële

doorrekening systematiek taxikosten bij 1500km

Financiële impact taxikosten (verschil 2000km en 1500km)	Aantal cliënten Taxikosten 2022	Aantal cliënten Rolstoeltaxi 2022	Financieel effect verschil 1500 en 2000 km	Financieel effect t.o.v. oude taxikosten
<i>Alblasserdam</i>	1	1	€ 4.341,45	€ 14.106,54
<i>Dordrecht</i>	16	11	€ 56.932,58	€ 185.318,15

Hardinxveld-Giessendam	2	2	€ 8.682,90	€ 28.213,07
Hendrik-Ido-Ambacht	8	0	€ 14.682,58	€ 48.234,00
Papendrecht	5	0	€ 9.176,61	€ 30.146,25
Sliedrecht	10	1	€ 20.859,35	€ 68.369,79
Zwijndrecht	12	1	€ 24.530,00	€ 80.428,29

Tabel 19 Financiële doorrekening verschil maximeren aantal kilometers (1500km of 2000km)

Toegevoegd Artikel 4.11 Hoogte persoonsgebonden budget

7. Het persoonsgebonden budget voor een vervoersvoorziening

- a. is gelijk aan het gemiddelde kilometertarief voor het totale regionale gebruik van het collectief vraagafhankelijk vervoer van het voorgaande kalenderjaar, indien cliënt gebruik kan maken van het collectief vervoer maar kiest voor een voorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget.
 - b. is gebaseerd op de tarieven voor taxivervoer zoals vermeld in de Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer, indien cliënt op grond van zijn beperkingen geen gebruik kan maken van het collectief vervoer. Het totale budget voor een kalenderjaar wordt, indien het een gedeelte van het jaar betreft, naar rato berekend voor de resterende maanden van een kalenderjaar. Het totale jaar wordt berekend door de som van
 - i. het kilometertarief en minutentariaf vermenigvuldigd met het maximaal aantal kilometers zoals opgenomen in artikel 4.8 en,
 - ii. het opstaptarief vermenigvuldigd met het quotiënt van het maximum aantal kilometers en de gemiddelde kilometerafstand collectief vervoer van het voorgaande kalenderjaar.
 - c. is gebaseerd op de tarieven voor rolstoeltaxivervoer zoals vermeld in de Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer, indien cliënt op grond van zijn beperkingen geen gebruik kan maken van het collectief vervoer en is aangewezen op een rolstoeltaxi. Het totale budget voor een kalenderjaar wordt, indien het een gedeelte van het jaar betreft, naar rato berekend voor de resterende maanden van een kalenderjaar. Het totale jaar wordt berekend door de som van
 - i. het kilometertarief en minutentariaf vermenigvuldigd met het maximaal aantal kilometers zoals opgenomen in artikel 4.8 en,
 - ii. het opstaptarief vermenigvuldigd met het quotiënt van het maximum aantal kilometers en de gemiddelde kilometerafstand collectief vervoer van het voorgaande kalenderjaar.
 - d. is gebaseerd op de belasting- en premievrije kilometervergoeding zoals die gehanteerd wordt door de belastingdienst, indien cliënt op grond van zijn beperkingen geen gebruik kan maken van het collectief vervoer en vervoer met eigen auto gezien de beperkingen en vervoersbehoefte de goedkoopst compenserende oplossing is;
 - e. is voor vervoer naar dagbesteding gebaseerd op de tarieven voor (rolstoel)taxivervoer zoals vermeld in de Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer, en wordt vergoed tot maximaal het aantal kilometers vanaf het woonadres naar de dichtstbijzijnde passende dagbestedingslocatie.
-

Gebruik eigen auto/bruikleenauto

Vanuit de oude verordeningen kennen we de vergoeding voor vervoer met eigen auto en een bruikleenauto. Deze vergoedingen zijn ooit overgenomen vanuit de Wvg²⁷-verordening.

Financiële impact wijziging vergoeding vervoer eigen auto	Aantal cliënten 2022	Huidige vergoeding totaal	Nieuwe vergoeding totaal
Alblasserdam	1	€ 982,99	€ 315
Dordrecht	9	€ 8.846,91	€ 2835
Hardinxveld-Giessendam	1	€ 982,99	€ 315
Hendrik-Ido-Ambacht	1	€ 982,99	€ 315
Papendrecht	2	€ 1.965,98	€ 630
Sliedrecht	3	€ 2.948,97	€ 945
Zwijndrecht	1	€ 982,99	€ 315

De vergoeding voor de bruikleenauto komt in de praktijk niet meer voor. We stellen voor om deze vergoeding te schrappen.

In 2022 maakten 18 inwoners in de Drechtsteden gebruik van een vergoeding voor vervoer met de eigen auto of een kilometervergoeding. De vergoeding voor deze voorziening bedraagt €982,99 per jaar. Gezien de geringe doelgroep en de specifieke beperkingen relatief grotere afhankelijkheid van autovervoer stellen we voor om voor deze doelgroep een regeling te behouden. We stellen voor om dit te koppelen aan het maximum aantal kilometers, zoals dit in de verordening is opgenomen en de

²⁷ Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), de wet die voor 2007 werd uitgevoerd voor gemeenten. Deze wet kende drie hoofdgroepen van voorzieningen: woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen.

belasting- en premievrije kilometervergoeding zoals die gehanteerd wordt door de belastingdienst. Op dit moment bedraagt die vergoeding € 0,21 per kilometer. Daarmee ontvangen deze inwoners een vergoeding voor hun hogere vervoerskosten en wordt tegelijk recht gedaan aan het feit dat vervoerskosten bij de reguliere uitgaven van een huishouden.

Ten slotte hebben we een extra bepaling opgenomen voor het vervoer van en naar de dagbesteding. Het huidige vervoertarief voor vervoer naar de dagbesteding is onvoldoende om het daadwerkelijke vervoer mee te bekostigen. Een van de voorwaarden aan een persoonsgebonden budget (en dus ook aan de financiële tegemoetkoming) is dat het voldoende moet zijn om de voorziening mee te bekostigen. De huidige tarieven voldoen daar niet aan. Het voorstel is om de tarieven te koppelen aan de kilometertarieven voor (rolstoel)taxivervoer. We stellen bovendien voor om het maximaal aantal te vergoeden kilometers vast te stellen op het aantal kilometers vanaf het woonadres tot aan de dichtstbijzijnde passende dagbestedingslocatie. Inwoners die kiezen voor een locatie verder weg betalen de meerdere kilometers dan zelf.

Het financiële effect is niet exact door te rekenen. Dit is afhankelijk van het aantal dagdelen dat cliënten naar de opvang gaan en het aantal kilometers tot de dichtstbijzijnde passende dagbestedingslocatie. Gezien de geringe aantallen zal de financiële impact gering zijn. Voor bestaande cliënten kan worden besloten dat zij de huidige dagbesteding mogen behouden.

Aantal cliënten met pgb dagbesteding 2022	Aantal cliënten
<i>Alblasserdam</i>	0
<i>Dordrecht</i>	13
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	2
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	3
<i>Papendrecht</i>	1
<i>Sliedrecht</i>	3
<i>Zwijndrecht</i>	3

Clïënt vraagt een persoonsgebonden budget voor een rolstoel. Het berekende pgb is het maximumbedrag van €3000,-. Twee mogelijke situaties:

- Als cliënt een voorziening koopt voor €3500, dan geldt het maximum van €3000,-. Het bedrag van €500,- betaalt de cliënt dan zelf bij.*
- Als cliënt een voorziening koopt voor €2200,-, dan is het bedrag dat betaald wordt gelijk aan de werkelijke kosten (dus €2200).*

Hulpmiddelen

Voor hulpmiddelen contracteren we op basis van huurprijzen. Deze zijn inclusief verzekering, onderhoud en eventuele vervanging. Deze bedragen zijn niet te koppelen aan de aanschafprijs van een hulpmiddel. We werken daarom met een offerte van een van de gecontracteerde aanbieders. Daarnaast wordt jaarlijks het onderhoud en de verzekering voor het hulpmiddel geregeld via een apart pgb-bedrag.

Woningaanpassingen

De woningaanpassingen worden op dit moment aanbesteed. Aan deze aanbesteding ligt een prijsafsprakenboek ten grondslag. Voor voorzieningen die in het prijsafsprakenboek zijn opgenomen is het persoonsgebonden budget gelijk aan de prijzen in dit boek. Voor andere woonvoorzieningen wordt het persoonsgebonden budget vastgesteld op basis van een offerte van een van de gecontracteerde aanbieders.

Als specifieke bepaling voor woonvoorzieningen wordt verhuiskosten genoemd. In het persoonsgebonden budget voor verhuiskosten wordt onderscheid gemaakt tussen de daadwerkelijke verhuizing (transport), en indien van toepassing stofferingskosten of vergoeding voor eerste huur. Voorheen werd hiervoor één vast bedrag gehanteerd. Door deze drie kostensoorten te splitsen, kan voor de drie toekenningen een aparte afweging worden gemaakt op basis van de individuele cliëntsituatie.

Toegevoegd Artikel 4.11 Hoogte persoonsgebonden budget

8. Het persoonsgebonden budget voor een hulpmiddel

- a. is gelijk aan het bedrag zoals vermeld in de door het college geaccepteerde offerte, die is verstrekt door een gecontracteerde leverancier van het college, met dien verstande dat het persoonsgebonden budget nooit hoger is dan de werkelijke kosten.*
- b. de verschillende categorieën van hulpmiddelen worden nader uitgewerkt in beleidsregels.*
- c. het persoonsgebonden budget voor onderhoud en de verzekering van het hulpmiddel wordt jaarlijks vastgesteld en is gelijk aan de door het college geaccepteerde offerte, die is verstrekt door een gecontracteerde leverancier van het college, met dien verstande dat het persoonsgebonden budget nooit hoger is dan de werkelijke kosten.*

9. Het persoonsgebonden budget voor een woningaanpassing opgenomen in het Prijsafsprakenboek

- a. is voor de aanschaf van de woningaanpassing gelijk aan de prijs van de goedkoopst passende woningaanpassing in natura conform de lijst van prijzen zoals opgenomen in het contractueel overeengekomen Prijsafsprakenboek;*

b. is voor het onderhoud gelijk aan het bedrag, zoals dat door het college aan de gecontracteerde aanbieder zou zijn verschuldigd.

10. Het persoonsgebonden budget voor een woningaanpassing die niet is opgenomen in het Prijsafsprakenboek

- a. is voor de aanschaf van de woningaanpassing gelijk aan het bedrag van de kosten van de woningaanpassing in natura middels een kostenbepaling door een door het college gecontracteerd(e) bouwbedrijf of leverancier.*
- b. is voor het onderhoud gelijk aan het bedrag, zoals die door het college aan de gecontracteerde aanbieder zou zijn verschuldigd.*

11. Het persoonsgebonden budget voor de kosten van verhuizing en inrichting:

- a. is voor de verhuizing gelijk aan de kosten voor een gecontracteerd verhuisbedrijf in natura.*
- b. is voor stofferingskosten gelijk aan de door het Nibud gehanteerde bedragen voor stoffering met inachtneming van de bijbehorende afschrijvingstermijn. De totale hoogte van de stofferingskosten is gelijk aan:
 - i. 100% van de maximale vergoeding als huidige stoffering niet ouder dan één jaar;*
 - ii. 75% van de maximale vergoeding als huidige stoffering tussen één en drie jaar oud is;*
 - iii. 50% van de maximale vergoeding als huidige stoffering tussen drie en vijf jaar oud is;*
 - iv. 25% van de maximale vergoeding als huidige stoffering tussen vijf en zeven jaar oud is;*
 - v. 0% van de maximale vergoeding als huidige stoffering ouder is dan zeven jaar;**

12. In aanvulling op de in lid 11 genoemde kosten kan bij overbrugging de eerste huur van de nieuwe woning worden vergoed voor de duur van maximaal een maand.

Persoonsgebonden budget – besteding

Als laatste onderdeel van het persoonsgebonden budget beschrijft de verordening waaraan het budget mag worden besteed. De reden dat dit uitgebreid uitgewerkt is, is dat het aan de voorkant helder is voor cliënten welke bestedingsregels er gelden en dat het voor de toezichthouder handvatten geeft om toezicht te houden op de besteding van het budget.

Een wijziging ten opzichte van de huidige verordening is de uitgebreide uitwerking van de zaken waaraan het persoonsgebonden budget niet besteed mag worden. Als tweede aanpassing is de bepaling van het *vrij besteedbaar bedrag* geschrapt. Uitgaand van de schaarse middelen in het sociaal domein is het wenselijk dat het persoonsgebonden budget volledig wordt ingezet voor ondersteuning en dat hier verantwoording over wordt afgelegd in de vorm van een deugdelijke administratie en facturatie. Bovendien is er sprake van rechtsongelijkheid op het moment dat vanuit een persoonsgebonden budget een deel vrij kunt besteden, omdat cliënten met ondersteuning in natura deze vrije besteding van middelen niet hebben. Om deze ongelijkheid op te heffen stellen we voor om het vrij besteedbaar bedrag te schrappen uit de verordening.

De derde wijziging is de manier waarop cliënten hun persoonsgebonden budget laten uitbetalen bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). In de zorgovereenkomst die de cliënt (budgethouder) afsluit met de zorgverlener maakt hij afspraken over de manier van declareren. Voor de controle op de besteding van het persoonsgebonden budget is het wenselijk dat de werkelijk geleverde uren op factuurbasis

worden gedeclareerd en dat niet met vaste maandbedragen wordt gewerkt. Dit hebben we toegevoegd in het derde lid van het artikel.

Aantal cliënten 2022 pgb	IB	IB - sociaal	DB	DB - sociaal	HO	HO+	HO - sociaal	Totaal
<i>Alblasserdam</i>	17	9	2	0	17	5	0	50
<i>Dordrecht</i>	150	54	24	1	149	11	3	392
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	7	6	4	0	18	0	0	35
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	21	5	4	0	26	1	0	57
<i>Papendrecht</i>	19	12	6	0	24	3	1	65
<i>Sliedrecht</i>	35	11	4	0	32	0	1	83
<i>Zwijndrecht</i>	53	25	9	0	56	1	1	145

Tabel 20 Aantal pgb-clieuten in 2022

Aantal cliënten 2022 pgb	Totaal aantal cliënten pgb	Totaal verantwoordingsvrij bedrag per jaar
<i>Alblasserdam</i>	50	€ 12.500
<i>Dordrecht</i>	392	€ 98.000
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>	35	€ 8.750
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	57	€ 14.250
<i>Papendrecht</i>	65	€ 16.250
<i>Sliedrecht</i>	83	€ 20.750
<i>Zwijndrecht</i>	145	€ 36.250

Tabel 21 Bedragen die jaarlijks maximaal vrij worden besteed

Gewijzigd Artikel 4.12 Besteding persoonsgebonden budget

1. Het persoonsgebonden budget moet volledig worden besteed aan de ondersteuning en het doel waarvoor het persoonsgebonden budget is verstrekt.
 2. Het pgb mag niet worden besteed aan:
 - a. kosten voor bemiddeling, tussenpersonen of belangenbehartigers;
 - b. kosten voor het voeren van een pgb-administratie;
 - c. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb;
 - d. kosten voor een feestdagenuitkering en een eenmalige (eindejaars)uitkering;
 - e. kosten voortgezette diagnostiek;
 - f. kosten voor het volgen van cursussen en informatiemateriaal over het pgb;
 - g. de bijdrage;
 - h. reiskosten van de hulpverlener. Deze zijn in het uurtarief inbegrepen;
 - i. indirect cliëntgebonden uren en niet cliëntgebonden uren. Deze zijn in het uurtarief inbegrepen.
 3. Betaling vanuit een PGB is alleen op declaratiebasis mogelijk.
-

3.5 Bijdragen

Gemeenten kunnen bij verordening regelen hoe zij de eigen bijdrage vaststellen voor algemene voorzieningen en voor collectief vervoer. Voor maatwerkvoorzieningen biedt de wet kaders voor de eigen bijdrage en hebben gemeenten beperkte ruimte om deze aan te passen. Aanpassen is alleen mogelijk ten gunste van de inwoner.

Algemene voorzieningen

Gemeenten heffen voor de meeste algemene voorzieningen geen eigen bijdrage. Een aantal gemeenten heeft sinds oktober 2022 een was- en strijkservice ingericht. We hebben hiervoor een eigen bijdrage opgenomen in de conceptverordening. Het uitgangspunt bij de eigen bijdrage voor een was- en strijkvoorziening is dat inwoners van de gemeente de kostprijs betalen. Inwoners met een indicatie huishoudelijke ondersteuning krijgen een korting op hun eigen bijdrage en betalen een bijdrage van €5,-. Deze is gebaseerd op de Nibud-prijzen voor het doen van de was in de thuissituatie.

De algemene voorzieningen verschillen per gemeente, evenals de voorkeur om hiervoor wel of geen eigen bijdrage te vragen. Na vaststelling van het rompvorstel in het Algemeen Bestuur GR Sociaal zal dit hoofdstuk door individuele gemeenten verder worden uitgewerkt.

	Aantal waszakken januari	Voorstel eigen bijdrage	Opbrengst per maand	Variabele Kosten per maand
Alblasserdam	19	€ 5,00	€ 95,00	€ 361,00
Dordrecht	134	€ 5,00	€ 670,00	€ 2.546,00
Hendrik-Ido-Ambacht	4	€ 5,00	€ 20,00	€ 76,00
Papendrecht	37	€ 5,00	€ 185,00	€ 703,00
Zwijndrecht	50	€ 5,00	€ 250,00	€ 950,00

Tabel 22 Aantal waszakken en eigen bijdrage per maand

Maatwerkvoorzieningen

Voor maatwerkvoorzieningen wordt geen wijziging doorgevoerd voor de eigen bijdrage. Op dit moment geldt het abonnementstarief. Dit kan alleen verlaagd worden, maar gezien de financiële situatie in het sociaal domein is deze wens niet naar voren gekomen vanuit gemeenten.

Collectief vervoer

Voor het collectief vervoer geldt op dit moment een opstaptarief van €0,60 en een kilometertarief van €0,13. Dit is fors lager dan het tarief van het openbaar vervoer (stadsbus) in de regio²⁸. Bovendien is het collectief vervoer overbelast in de piekuren. Om de belasting in de piekuren te verminderen, adviseren we om de basistarieven te koppelen aan de tarieven van het openbaar vervoer in de regio en een korting toe te passen in de daluren. Op deze manier wordt gestuurd op reizen in de daluren.

Tarief eigen bijdrage	Huidig	Nieuw - piekuren	Nieuw - daluren ²⁹
Opstaptarief	€ 0,60	€ 1,08	€ 0,648
Kilometertarief	€ 0,13	€ 0,180	€ 0,108

Tabel 9 Tarieven eigen bijdrage collectief vervoer

Aantal reisbewegingen en kilometers 2022	Reizen piekuren	Kilometers piekuren	Reizen daluren	Kilometers daluren	Financiële impact wijziging eigen bijdrage
Alblasserdam	2.828	22.836	11.043	99.006	€ 851
Dordrecht	23.893	128.903	94.719	546.057	€10.447
Hardinxveld-Giessendam	2.308	18.670	8.109	71.862	€ 849
Hendrik-Ido-Ambacht	4.610	27.370	20.811	131.491	€ 1.687
Papendrecht	6.680	44.383	26.794	168.775	€ 2.999
Zwijndrecht	10.174	62.872	40.915	271.584	€ 4.016

²⁸ Op basis van 40% korting, vergelijkbaar met daluren bij NS. Obuzz hanteert geen kortingpercentage, maar een vijf reizen daluren. Dit is een uitverhoers variant voor het collectief vervoer.

Tabel 10 Financiële doorrekening effect nieuwe eigen bijdrage

Naast financiële effecten zal er mogelijk een gedragseffect optreden, waardoor reizigers meer in de daluren gaan reizen. Er is echter geen onderzoek dat aantoont dat dit effect zal optreden.

Aangepast Artikel 5.4 Bijdrage maatwerkvoorziening

- 1. De cliënt is een bijdrage verschuldigd voor een maatwerkvoorziening, met uitzondering van:
 - a. woningaanpassingen voor minderjarige kinderen.*
 - b. woningaanpassingen in gemeenschappelijke ruimten.**
 - 2. De cliënt betaalt een bijdrage voor het gebruik van het collectief vervoer, die per rit bestaat uit:
 - a. een opstaptarief van € 0,648 en een kilometertarief van € 0,108 als de besproken aanvangstijd van de rit binnen de daluren ligt;*
 - b. een opstaptarief van € 1,08 en een kilometertarief van € 0,180 als de besproken aanvangstijd van de rit buiten de daluren ligt.**
 - 3. De daluren voor het collectief vervoer, zoals bedoeld in lid 2, zijn op werkdagen tussen 10:00 uur en 16:00 uur en na 18:00 uur, en op alle beschikbare rittijden in de weekenden.*
 - 4. De startdatum van de bijdrage als bedoeld in lid 1 is de datum waarop de ondersteuning aanvangt.*
-

3.6 Toezicht en Handhaving

Toezicht op de uitvoering van de ondersteuning die op grond van de Wmo wordt geboden is sinds 2015 een wettelijke taak van gemeenten. In dit hoofdstuk wordt de positie van de toezichthouder uitgewerkt.

Er wordt zowel toezicht gehouden op de uitvoering van de algemene voorzieningen als de maatwerkvoorzieningen. Voor de maatwerkvoorzieningen is het toezicht iets zwaarder ingericht, omdat de aard van de ondersteuning een intensiever toezicht vraagt.

De landelijke inspectie (IGJ) heeft een aantal jaren geleden geconstateerd dat in veel gemeenten in Nederland het Wmo-toezicht onderbelicht is. In de Drechtsteden hebben we hier vanaf 2016 al uitgebreid aandacht voor, maar het kan altijd beter. Daarom wordt op dit moment een landelijk beleidskader toezicht uitgewerkt door het ministerie van VWS, VNG, gemeenten, IGJ en GGD. Hier is de Sociale Dienst Drechtsteden betrokken als uitvoeringsorganisatie maatwerkvoorzieningen voor meerdere gemeenten. De grote lijnen van deze ontwikkeling hebben we vooruitlopend op dit beleidskader vertaald in de verordening. Hierbij is vooral de borging van de onafhankelijkheid van de toezichthouder een belangrijke ontwikkeling die in de toekomst een plek moet krijgen in het kaderbeleid van gemeenten. Belangrijk om op te merken dat het toezicht breder is dan alleen de inzet van een toezichthouder. In de dagelijkse praktijk van Wmo-consulenten, maar ook door contractmanagement wordt toezicht gehouden op de kwaliteit en rechtmatigheid van de ondersteuning. Als er signalen zijn dat de kwaliteit onvoldoende is of de rechtmatigheid in het geding is, kan worden opgeschaald naar de toezichthouder.

Toegevoegd Artikel 6.4 Tegengaan oneigenlijk gebruik

- 1. Het college treft de nodige maatregelen om het oneigenlijk gebruik van maatwerkvoorzieningen te voorkomen en fraude te bestrijden. Tot deze maatregelen behoren in ieder geval:
 - a. het college zoekt waar mogelijk samenwerking met organisaties die zich ook bezighouden met het tegengaan van oneigenlijk gebruik en fraude op het terrein van de zorg of aanverwante terreinen;*
 - b. het college verricht zo nodig onderzoek bij aanbieders van maatwerkvoorzieningen die een subsidie- of contractrelatie met de gemeente onderhouden of pgb-leveranciers die ondersteuning verlenen op een persoonsgebonden budget aan inwoners van de gemeente;*
 - c. het college maakt afspraken met aanbieders van voorzieningen over de facturatie, resultaatsturingen, accountantscontroles, zodat declaraties en uitbetalingen in overeenstemming zijn met de contractuele afspraken, de leveringsopdracht, de prestatieafspraken en de feitelijk geleverde prestaties;*
 - d. het college controleert, al dan niet steekproefsgewijs, of de gemaakte afspraken zoals genoemd in het**

De toezichthouder heeft vergaande bevoegdheden op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Daarom is het belangrijk om waarborgen in te bouwen en de onafhankelijkheid van de toezichthouder te borgen. Dit hebben we gedaan door het toevoegen van artikel 6.5.

3.7 Beëindiging, herziening, intrekking en terugvordering

In deze artikelen wordt geregeld welke maatregelen kunnen worden genomen als de toegekende voorziening niet meer noodzakelijk is, of als er sprake is van oneigenlijk gebruik. Hierin zijn geen wijzigingen opgenomen.

3.8 Kwaliteit

In dit hoofdstuk zijn uitgebreide kwaliteitscriteria beschreven waar de zorgaanbieder aan moet voldoen. Hierbij maken we onderscheid tussen aan de ene kant informele zorgverleners en zorgverleners die via het sociale netwerk ondersteuning leveren, en aan de andere kant zogenaamde formele aanbieders die geregistreerd staan als zorgverlener. Uiteraard moeten bij beide vormen van ondersteuning wel de gestelde doelen behaald worden. Met de differentiatie in kwaliteitseisen maken we ook onderscheid in de tarieven, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

De kwaliteitseisen voor het pgb zijn uitgebreid op basis van rapporten van de landelijke inspectie voor gezondheidszorg. Zij constateren dat gemeenten meer aandacht moeten besteden aan het Wmo-toezicht. Het Wmo-toezicht is al beschreven in hoofdstuk 6, maar de koppeling met heldere beschrijving van kwaliteitscriteria aan de voorkant zodat duidelijk is waar inwoners en zorgverleners aan moeten voldoen is essentieel voor het waarborgen van goede ondersteuning.

3.9 Klachtenafhandeling en medezeggenschap

In dit hoofdstuk wordt geregeld dat gecontracteerde aanbieders zorgen voor een goede inrichting van hun klachtafhandeling en medezeggenschap.

3.10 Waardering van mantelzorgers

Deze bepaling is overgenomen uit de verordeningen van gemeenten, maar als apart hoofdstuk opgenomen. Op grond van de wettelijke definitie kan dit niet worden gezien als algemene voorziening.

3.11 Cliënt- en burgerparticipatie

Algemene voorzieningen

Gemeenten hebben elk een lokale (brede) adviesraad sociaal domein of een Wmo-adviesraad. Vanuit deze lokale raden wordt een lid afgevaardigd naar de regionale adviesraad om te adviseren over regionale beleidsstukken.

In zowel de Wmo 2015 als de Participatiewet is de verplichting opgenomen om via een verordening een en ander te regelen rond inwoner participatie. Als de gemeente een brede adviesraad kent, moet dit in de verordening worden geborgd. Ofwel in de verordening van één van de wetten (Wmo, Jeugdwet of participatiewet) ofwel in een aparte verordening. Als ervoor wordt gekozen om het in een van de specifieke sociaal domein verordeningen te regelen, wordt geadviseerd om dit via de verordening maatschappelijke ondersteuning te regelen. De reden daarvoor is dat de Wmo 2015 het meest uitgebreid regelt wat bij verordening moet worden geregeld.

Concreet betekent dit dat de bepalingen voor de Participatiewet (en de Jeugdwet) worden toegevoegd aan de Wmo verordening en dat aan de Wmo-verordening wordt toegevoegd dat deze ook gebaseerd is op art. 47 van de Participatiewet en eventueel het relevante artikel vanuit de Jeugdwet.

Maatwerkvoorzieningen

De regionale adviesraad Wmo en de cliëntenraad Participatiewet werken nauw samen met het voornemen één raad te gaan vormen. De bepaling in deze verordening regelt dat dat Regionale Adviesraad Sociaal kan adviseren op zowel Wmo als Participatiewet. Zij brengt, gevraagd en ongevraagd, advies uit aan de GR sociaal.

Op 26-01-2023 heeft het AB GRS de opdracht verstrekt aan de twee huidige regionale adviesraden om samen één integrale adviesraad te vormen, uiterlijk per 01-01-2024. Deze integrale regionale adviesraad zal met ingang van 1 januari 2024 worden geregeld via een instellingsbesluit op grond van artikel 24 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Op deze datum vervallen de artikelen 11.3 en 11.4 van de Verordening.

3.12 Slotbepalingen

De paragraaf bevat een aantal slotbepalingen, zoals de hardheidsclausule, overgangsrecht en citeertitel. Deze zijn vergelijkbaar met de huidige Verordeningen. Hierin is een wijziging aangebracht in het overgangsrecht. Om een aantal voorgestelde wijzigingen een zachte landing te geven, is toegevoegd dat cliënten hun oude recht behouden totdat een nieuw individueel besluit wordt genomen. Op deze manier kan gebruik worden gemaakt van de instrumenten persoonsgebonden overgangsrecht en uitsterfregeling.

Voor de Regionale adviesraad Sociaal geldt een andere ingangsdatum dan voor de rest van de verordening, omdat de integrale regionale adviesraad officieel pas op 1 januari 2024 van start gaat. Tot die datum zijn er twee aparte regionale adviesraden voor de Participatiewet en de Wmo.

Toegevoegd Artikel 12.4 Overgangsrecht lid 2 en 3

2. In afwijking van het eerste lid worden artikel 10.1, artikel 10.2 en artikel 5.2 lid 2 van de Verordening maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning <gemeentenaam> zoals vastgesteld op <datum> ingetrokken

met ingang van 1 januari 2024.

3. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning <gemeentenaam>, zoals vastgesteld op <datum> en/of op grond van de Verordening Algemene voorzieningen maatschappelijke ondersteuning <gemeentenaam>, zoals vastgesteld op <datum>, totdat het

4. Financiële paragraaf

Zoals u hebt gezien in de vervolgnottitie heeft niet elke knop financiële gevolgen. Hieronder geven we het overzicht van de potentiële besparingen die mogelijk zijn als gevolg van verschuiving van klanten naar het voorveld van de WMO met daartegenover de potentiële investering die dat vraagt (kolom 3).

Keuze	Besparing maatwerk per cliënt per week/dagdeel	Besparing maatwerk per cliënt per jaar	Investering voorveld totaal ³⁰
Wmo naar de voorkant			
Waakvlam (IB0)	€ 25,30	€ 1.315,60	
Lichte begeleiding (IB1)	€ 102,20	€ 5.314,40	
Thuisbegeleiding sociaal werk Hbo			€ 89.893 per fte per jaar
Thuisbegeleiding Mbo			/
Dagbesteding belevingsgericht	€ 43,39	€ 13.537,68 ³¹	€ 58.266 subsidie per jaar
Inloopdagbesteding			€ 58.675 subsidie per jaar
Huishoudelijke ondersteuning	€ 60,51	€ 3.146,52	/
Algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning ³²			/

Persoonsgebonden budget	Effect
Onderscheid formeel/informeel tarief	
Huishoudelijke ondersteuning	€ 6.854,64
Individuele begeleiding	€ 54.175,68
Dagbesteding	€ 0,00
Wijzigen ophogingspercentage van 20% naar 15,7%	€ 2.400,46
Taxikosten	
Aanpassen tarieven	€ 20.167,43
Afschaffen pgb eigen vervoer en bruikleenauto	€ 1.965,98

Eigen bijdrage	Effect
Algemene voorziening was- en strijk	€ 275 per maand ³³
Collectief vervoer	€ 2.999 per jaar ³⁴

³⁰ Investeringen in algemene voorzieningen zijn veelal op subsidiebasis en worden daarom in totaalbedrag voor 1 fte per jaar weergegeven. Of het bedrag dat nu in de vorm van subsidie wordt toegekend.

³¹ Als cliënt 3 dagen per week naar de dagbesteding gaat.

³² Alleen als deze in de gemeente aanwezig is.

³³ Eigen bijdrage inkomsten op basis van 55 waszakken (stand maart 2023)

³⁴ Verhoging eigen bijdrage inkomsten, gedragseffect niet meegerekend.